

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

17 Kasım 2011 Perşembe

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

17 Kasım 2011 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

Ticari Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı (1/483)

1:27

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:27
Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)	1:3, 6, 11:12, 12:13
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	3:4, 6:8, 9,10, 12:13
Komisyon Uzmanı	4
TOBB Temsilcisi	4
Özcan ULUDAĞ (TBB Hukuk Danışmanı)	4
Çiğdem GÜVEN (BDDK Temsilcisi)	4
Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)	4
Özcan ÇİNE (TBB Hukuk Müşaviri)	5
Durdu ÖZBOLAT (Kahramanmaraş)	5, 9
Alim IŞIK (Kütahya)	5:6
Mehmet ERDOĞAN (Gazi antep)	8
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	8
Hüseyin FİLİZ (Çankırı)	8:9
Hasan ÖREN (Manisa)	9, 10, 12
Orhan KARASAYAR (Hatay)	10
Madde 1	13
Durdu ÖZBOLAT (Kahramanmaraş)	13:14
Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)	14, 15, 23
Alim IŞIK (Kütahya)	14:15, 16, 22
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	15, 16, 17, 22:23
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	15, 19, 25
Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)	15:17, 18:19, 21:22, 25, 26:27
Hasan ÖREN (Manisa)	16:17, 18, 21, 25:26
İlknur DENİZLİ (İzmir)	17:18

BDDK Temsilcisi	18:19
Özcan ULUDAĞ (TBB Hukuk Danışmanı)	19:20, 26
Çiğdem GÜVEN (BDDK Temsilcisi)	20, 25
İsmail YÜCEL (İç Tic.Genel Müdürü)	23:25
Hüseyin FİLİZ	(Çankırı) 26

Açılma Saati: 10.47

Kapanma Saati: 13.10

17 Kasım 2011 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.47

BAŞKAN: Mahmut Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: İbrahim Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlkur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli davetliler, Bakanlığımızın temsilcisi arkadaşlarımız, kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır; gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

23'üncü Yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığa sunulan ve İç Tüzük'ün 77'nci maddesi gereğince hükümsüz sayılan ve Bakanlar Kurulunca 21/10/2011 tarihinde yenilenen yine Bakanlıkça 25/10/2011 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilen (1/483) esas numaralı Ticari Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bildiğiniz gibi, İç Tüzük'ümüzün 23'üncü maddesine göre tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyonlardır. Tali komisyonların hangi yönde veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise bu komisyonlar görüşlerini, kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler.

İç Tüzük'ümüzdeki söz konusu düzenleme kapsamında, sizler de eğer uygun görürseniz, tasarının geneli üzerinde görüşme açılmasını ve maddeler üzerindeki görüşmeleri de geneli üzerindeki görüşmeler içerisine alıp, komisyonumuzun görüşlerini oluşturup açıklanmasını ve Adalet Komisyonuna iletilmesi şeklinde bir çalışma yapabiliriz. Yalnız bu konuda Komisyonumuz yetkilidir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani maddeler üzerinde ayrıca görüş belirtmeyi, geneli üzerinde konuşmaların içerisine mi alıyorsunuz?

BAŞKAN – Öyle bir şey...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle yapmayalım...

BAŞKAN – Hayır, hayır...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Geneli üzerine ayrı konuşalım, maddelerde ayrı konuşalım.

BAŞKAN – Peki.

Tüzük gereği ayrı ayrı da görüşebiliriz. Tüzük gereği ben bunun yetkisini sizden alacağım.

Maddeleriyle birlikte tek tek, ayrı ayrı görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Önce tasarının tümü üzerinde önce görüşlerimizi, daha sonra da maddeler üzerinde tek tek görüşlerimizi belirteceğiz.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

İlk sözü Hükümet adına Adalet Bakanlığı temsilcisine veriyorum.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ - Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; çok teşekkür ediyorum, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Dün de Elektronik Ticari Kanun Tasarımızla ilgili bir sunum yapılmıştı, arkasından devlet sırları ve arabuluculuk kanunlarıyla ilgili olarak bir sunum yapılmıştı malumunuz.

Aslında Ticari Sır, Banka Sırrı, Müşteri Sırrı Kanun Tasarısı da hem devlet sırrıyla hem de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu hem Kişisel Veriler Kanunu, bunlar esasında Genel İdare Usul Kanunu içerisinde idare hukukunda "Gün ışığında yönetim" olarak adlandırılan bir bütünün parçaları olarak ele alınmıştı zamanında. Bunlardan Bilgi Edinme Kanunu yasalaştı, Kişisel Veriler Kanunu Tasarısı henüz yasalaşmadı. Önünüze gelen tasarı da Bakanlığımıza verilen görevler arasında, mevzuatımızdaki "sır" kavramının yeniden belirlenmesi çerçevesinde biraz önce adlarını zikrettiğim diğer tasarılarla birlikte çalışılmaya başlanmıştı. Bu çerçevede,

mevzuatımızın farklı kanunlarında yer alan “Ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı” kavramlarının düzenlenmesi, tanımlanması amaçlanmıştır.

Gene, önünüze gelen bu tasarı için -biraz önce Sayın Başkan da ifade ettiler- 2003 tarihinde bir bilim komisyonu kuruldu ve 2005 tarihinde Başbakanlığa sevk edildi, 2008 tarihinde Büyük Millet Meclisine sunuldu ve en son yenilenecek de 21 Ekim 2011 tarihinde Meclise tekrar arz edildi.

Bu tasarıların esas çıkış dönemi itibarıyla ben kısaca, isterseniz, bilgi vermek istiyorum çünkü 2003 yılında bu tasarı başladı. 2001-2002 kriz dönemleri sonrasında işte değişik bankaların içinin boşaltılması, mal ve bilgi, para kaçırma olaylarının yoğunlaşması, bunlarla mücadele edilirken “Devlet sırrı, ticari sır, müşteri sırrı, banka sırrı” gibi kavramların arkasına saklanması, denetimlerinin yeterince yapılmamasından ve bu ihtiyaçtan dolayı bu ve biraz önce adını zikrettiğim tasarılar hazırlanmaya başlamış idi.

“Ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı” kavramları çerçevesinde, gizliliğin sağlanması, ticari işletmeler, şirketler, bankalar ve bunların mümessilleri hakkında hayati önem taşımaktadır. Bunların yanında iktisadi, ticari ve mali sektörde faaliyet gösteren aracı kurumların şeffaflığının sağlanması, kayıt dışı ekonominin ve haksız mal edinmenin önlenmesi, çıkar amaçlı suç örgütleriyle mücadele ve bunların mensuplarının takip edilmesi, yolsuzlukla mücadele edilmesi açısından alınacak tedbirlerle doğrudan ve dolaylı olarak bağlantılı görülmektedir.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı mevzuatımızın değişik kanunlarında isim olarak yer almakla birlikte, bunların açık bir tanımı bulunmamaktadır. Örneğin, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun “Ticari sır” başlıklı 23'üncü maddesinde “Kanunlarda ticari sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticari ve mali bilgiler bu Kanun kapsamı dışındadır.” denmekte ve bilgi edinme taleplerine olumsuz cevap verilmektedir.

Gene, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun “Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması” başlıklı 239'uncu maddesinde de buna ilişkin hükümler yer almakta ve şöyle denmektedir: Sifat veya görevi meslek veya sanatı gereği vâkıf olduğu ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilere veren veya ifşa eden kişinin şikâyeti üzerine bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası alacağı düzenlenmektedir.

Bazı kanunlarda ise sır niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanabileceği veya verilebileceği hâller düzenlenmiştir. Örneğin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 95'inci maddesinde “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bankalar veya diğer ilgililerden bu kanun kapsamındaki bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye ve her türlü incelemeyi yapmaya yetkili olduğu bankacılık sırrı açısından bir istisna olarak ilgili kanunda düzenlenmiştir.”

Gene, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 15'inci maddesinde, ilgililerin istenilen bilgi, belge, defter, vesair vasıtaların suretlerini Rekabet Kuruluna vermekle yükümlü olduklarına dair hüküm bulunmaktadır.

Gene, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 45'inci maddesinde ise Sermaye Piyasası Kurulu yetkilerini bu Kanun ve diğer kanunların sermaye piyasasına ilişkin hükümleriyle ilgili görecekları bilgileri istemeye yetkili oldukları, kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişilerin özel kanunlarda yazılı gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi vermektan imtina edemeyecekleri düzenlenmiştir.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; görüldüğü üzere, aslında mevzuatımızda “Bankacılık sırrı, ticari sır ve müşteri sırrı” kavramlarına sık sık yer verilmiş ancak bu konuda farklı düzenlemeler bulunmakta, bu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır fakat bu ihtiyacı “Tanımlar” maddesinde ve nelerin, ne zaman, kimler tarafından istenebileceği noktasında bir boşluk bulunmaktadır. Mevcut düzenlemeler yeterli olmamakta, uygulamada karışıklığa ve tereddütlere neden olmaktadır.

Uygulamada yaşanan bu sorunları gidermek üzere hazırlanan Ticari Sır, Banka Sırrı, Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı'yla sırların tanımının yapılması, talep edilmesi, verilmesi, kullanılması ve korunması, gizliliği veya verilmesi yasağını ortadan kaldıran hâller, yükümlülüklerle aykırı davranışların cezai sorumlulukları düzenlenmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları kanun tasarısının kapsamına girdiği gibi iktisadi, ticari ve mali sektörde üretim, tüketim ve hizmet alanlarında faaliyet gösteren ticari işletmeler ve şirketler, bankalar, sigorta şirketleri ve aracı kurumlar da kapsama girmektedir.

Tasarının kapsamına, sadece bu alanlarda faaliyet gösterenlerin sahip oldukları bilgiler girmeyip aynı zamanda bunların sahip olduğu başkalarına ait bilgiler de girmektedir.

Tasarıdaki önemli düzenlemelerden biri de özel kanunlarda düzenlenen ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının verilmesini sınırlayan ve yasaklayan hükümler hakkında da bu kanun hükümlerinin uygulanacağına daırdır. Bu hükümlerle, diğler kanunlarda yer alan sırların verilmesini sınırlayan veya yasaklayan hâllerde bu kanunun hükümlerinin uygulanması amaçlanmaktadır.

Tasarıyla getirilen yeniliklerin başında “Ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırrı” kavramları yeniden açık bir şekilde tanımlanmış, anılan kavramlar mevzuatımıza ilk kez tanımlanarak bu alandaki eksikliğin giderilmesi sağlanmakta olduğu düşüncesindeyiz.

Tasarı kapsamına giren sırları isteyebilecek makamlar ise şöyle belirlenmiştir; başta Türkiye Büyük Millet Meclisi, “Sır” kavramının arkasına saklanılmasına engel olacak şekilde şu hâllerde bu bilgi ve belgeleri isteyebilecek ve kendisine verilmek zorunluluğu bulunmaktadır: Gizli yapılan Meclis araştırması ve Meclis soruşturması oturumları ile gizli yapılan Meclis araştırması, Meclis soruşturması komisyon toplantılarındaki müzakerelerde bu bilgi ve belgeler saklanamayacak, istenebilecektir.

Mahkeme yoluyla cumhuriyet başsavcılıklarınca yürütölen kovuşturma ve soruşturmalar da sır kapsamına giren her tür bilgi ve belgeyi isteyebileceklerdir ancak burada şu noktayı özellikle vurgulamak isterim: Devlet sırrından farklı olarak ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı kişisel veri niteliği olduğundan ancak ilgili tarafından gerektiği ölçüde alınıp kullanılabilir.

Mali ve idari konularda, devlet adına yapılan denetimlerde de sır kapsamına giren bilgi ve belgeler yazılı olarak talep edilebilecektir ancak bu bilgi ve belgelerin talep edilebilmesi için yapılan görevle doğrudan bağlantılı olması, talebin amacıyla sınırlı olması, yürütölen faaliyet açısından bir zorunluluk bulunması gerekmektedir.

Tasarıyla, sırları doğrudan veya dolayısıyla öğrenen kamu görevlilerinin ve diğler kişilerin bu sırları kanunen yetkili mercilerden başkasına açıklayamayacakları, veremeyecekleri, kendisi ve başkalarına menfaat veya zarar sağlamak amacıyla kullanamayacakları düzenlenmiştir.

İlgililerin anılan yükümlölüklerinin, bilgi ve belgelerin sır niteliği devam ettiği sürece görevlerinden ayrılmasından sonra da devam edeceği ve sırlarla ilgili bilgi ve belgelerin korunması amacıyla her türlü tedbiri almakla yükümlölü oldukları düzenlenmektedir. Tasarıda, bu yükümlölüklere aykırı hareket edenlerle ilgili yükümlölükler de getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; kısaca, tanıtmaya çalıştığım tasarı hakkında vereceğim bilgiler şimdilik bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu genel bilgilendirmeden sonra, önce Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan söz almak isteyenlere geneli üzerinde söz vereceğim. Daha sonra, geneli üzerinde, sivil toplum örgütlerinden temsilci varsa onlara söz vereceğim. Ondan sonra da maddelerine geçeceğiz.

Geneli üzerinde söz isteyen?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Usul hakkında bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Geneli üzerinde görüşmelere geçmeden önce, burada bulunan arkadaşların kimler olduğunu, hangi kurumlardan temsilciler olduğunu ve o kurumlarının görüşlerinin bir süreyle sınırlandırılarak Komisyonumuza aktarılmasını önermek istiyorum.

BAŞKAN – Önceden mi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önceden.

Mesela, Bankalar Birliğinin önümüze gelen bir teklifi var.

BAŞKAN – Var. Burada zaten yetkilisi de var tahmin ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Başka kuruluşlar var. Onların bu konuya bakış açısı konusunda, kısaca bir on dakika içerisinde ilgili kurumlar görüşlerini açıklayıp geneli üzerinde değerlendirme yapmada bize ışık tutması açısından...

BAŞKAN – Hiçbir mahzuru yok.

O zaman şöyle yapalım; sivil toplum örgütü adına veya Bankalar Birliği adına görüş talep eden arkadaşlarımız önceden işaret buyururlar mı lütfen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hangi kurumlar var hem tanıtınlr hem de söz isteyen varsa...

BAŞKAN – Evet, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinden konuşmak isteyen, söz almak isteyen arkadaşlarımız?

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – O zaman sivil toplum veya kuruluşları yoksa bu arkadaşlar kimler?

KOMİSYON UZMANI – Başkanım, Bankalar Birliğinden katılım var, görüş de bildirdiler, buradal ar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Odalar ve Borsalar Birliğinin bu konuda bir görüşü ve önerisi yok mu?

KOMİSYON UZMANI – Çağırdık ama.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ – Rapor olarak gönderilmişti.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nerede?

KOMİSYON UZMANI – Bize ulaşmadı.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ – Komisyona gönderilmişti.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gelen bir bilgi yok.

BAŞKAN – Bizde yok.

KOMİSYON UZMANI – Sözlü olarak ifade edebilirsiniz ya da çoğaltalım mı?

BAŞKAN – Sizde varsa çoğaltırız da sözlü olarak da söz de verebiliriz.

KOMİSYON UZMANI – Başkanım, söz talep edenler buraya oturup konuşursa...

BAŞKAN – Söz isteyen olursa oturacak yer çok Beyhan Hanım.

Evet, Bankalar Birliğinden söz almak isteyen?

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ - İsmim Özcan Uludağ, Bankalar Birliği hukuk müşaviriyim.

Yasanın geneli üzerinde görüşümüz yok, sadece maddelere ilişkin görüşlerimiz var. Bunlar da sizlere takdim edildi. Sırası geldiğinde görüşlerimizi arz edeceğiz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Başka?

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumundan Bankacılık Başuzmanı Çiğdem Güven.

Biz de görüşlerimizi daha önce bildirmiştik. Bankalar Birliğiyle paralel görüşlerimiz var. Maddeler üzerinde, sırası geldikçe görüşlerimizi belirteceğiz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gelmedi bize.

KOMİSYON UZMANI – Bakanlıktaki görüşmeleri mi kastetti? Efendim Bakanlığa mı görüş...

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Gelmiş olması lazım.

KOMİSYON UZMANI – Bakanlıktaki görüşmeler bizi bağlamaz. Biz ayrıca sizi davet ettik, burada ifade etmeniz lazım.

Başkanım, olmazsa metinleri yazılı okuyabiliriz.

HASAN ÖREN (Manisa) – Başkanım, size gelip de bize gelmeyen...

BAŞKAN – Hiçbir şey yok, bize gönderdiği yok.

HASAN ÖREN (Manisa) – Odalar ve Borsalar Birliği gönderdiğini söylüyor ama...

BAŞKAN – Bize gönderdiği yok...

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Değerli arkadaşlar, özellikle sivil toplum örgütleri adına gelen arkadaşlarımız; daha evvel bakanlıkta, genel müdürlükte yasa tasarısı hazırlanırken vermiş olduğunuz görüşlerin hiçbirisinin bizim için önemi yok. Yani “Önemi yok.” derken bunlar bize gelmez. Siz, lütfen buraya gelirken, Komisyona görüş ve önerilerinizi önceden bildirmeniz gerekir, ki biz bu konuda bilgi sahibi olalım.

Yani, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ticari sır konusunda ne söylüyor? Biraz evvel tasarılar baktığımız zaman, burada iş aleminin içinden gelmiş birisi olarak ciddi sıkıntılar yaratacak şeyler var. Onun için, komisyonlara gelirken “Bakanlıklara biz vermiştik. Bizi gönderdiler, biz de düşüncemizi... Orada bulunduk.” anlamına buraya lütfen gelmeyin. Elinizde bilgi ve belgelerle hazırlıklı, önceden bize dokümanla gelerseniz, bizim için çalışmalarımız da daha faydalı olur.

Bankalar Birliği de böyle, Bankacılık Denetleme Düzenleme Kurumu veya başka hangi kuruluşlar varsa, hangi alanda - özellikle, burada içinden gelmiş ve yıllarca bu komisyonlarda çalışma yapmış bir arkadaşınız olarak TOBB temsilcisi arkadaşımıza söylüyorum- buraya gelirken, mutlaka önceden hazırlıklı ve bilgi dokümanlarınızı hazırlayarak gelin. Böyle olursa, komisyon çalışmaları daha hızlı, daha çabuk ve daha verimli olur.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

TBB HUKUK MÜŞAVİRİ ÖZCAN ÇİNE – Sayın Başkanım, Türkiye Barolar Birliği hukuk müşaviri avukat Özcan Çine.

Adalet Bakanlığından, daha önce konuyla ilgili, Türkiye Barolar Birliğinden bu konuya has olarak görüş istenmedi ancak Adalet Bakanlığının Kanunlar Genel Müdürlüğü'nün teknik olarak açıklamalarına katılmakla birlikte, maddelerle ilgili bazı teknik önerilerimiz olacak ama geneliyle ilgili olarak Sayın Genel Müdürün söylediklerine katılıyoruz. Konunun devlet sırrı, kişisel verilerin korunması ve bilgi edinme kanunuyla birlikte ele alınması gerektiğine inanıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sivil toplum örgütlerinin maddeler üzerinde görüşleri var, geneli üzerinde yok.

Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan geneli üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarıma söz vereceğim.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli konuklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada görüşeceğimiz konu, gerçekten ticari anlamda ve kişisel anlamda çok önemli bir tasarı.

Bankacılık sektörünün içinde bulunduğu durumu çok fazla detaylı konuşmak istemiyorum ama genellikle gelişmiş ülkelerdeki bankacılık sektöründeki yabancıların payını ve olması gerekeni ve Türkiye'deki durumu kısaca açıklayarak konuya gireceğim.

Değerli arkadaşlar, ne yazık ki şu an Türkiye'de bankacılık sektörünün yüzde 42'si yabancıların elinde. Bunun ne anlama geldiğini, ileride maddeler üzerinde konuşurken daha da detaylı anlatacağım.

Gelişmiş ülkelerde bu pay yüzde 5 en fazla yüzde 20 dolayında olması gerekirken, bu oran bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde yüzde 90'lara kadar ulaşmıştır. Oyakbank'ın da satışıyla birlikte bu yüzde 42'lik pay her geçen gün yabancılar lehine artıyor. Yabancıların ekonomimize, bankacılık sistemimize hâkim olmalarının birçok sakıncası var ama bu ticari sır, müşteri sırrı ve diğer konularla da çok alakası var. Bütün size rakip olan yabancıların bildiği sırların ne kadar saklı kalacağıyla ilgili çekincelerimi daha sonra anlatacağım ama bireysel sırlar ve bu bağlamda ticari sırlar en önemli temel haklardan olup diğer temel haklar gibi yasalar tarafından korunmaları gerekir. Bu amaçla, yasalarımızda yer alan ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırrıyla ilgili koruyucu ceza hükümlerinin etkin şekilde işlerliğini sağlamak zorunluluğu vardır. Tüm temel haklar gibi bu haklar da zorunlu bazı sınırlamalara tabi tutulabilir ancak korumanın sınırlarının gittikçe daraltılarak hukuksal koruma kalkmasının gittikçe daraltılması, hukuk devleti ilkesinin dışına çıkarılması olasılığını da artırır.

Hâlen ceza mevzuatımızda bulunan bu hükümlerdeki belirsizlik gösteren ve bu nedenle korunan temel hakkın aleyhine bazı ifadeleri burada konuşmamız gerekir. Şöyle ki yasa hükümlerinde yer alan, kanunen yetkili olan mercilerden başkasına sırların açıklanamayacağı şeklindeki ifade, yasa metninin belirliliğini sağlamaktan uzaktır. Zira, bu ifade tarzı, yetkilendirilen merciin yetkilerinin boyutunu gösteren bir kriter vermemektedir.

Sözgelimi, 5271 sayılı CMK'nın sonuna sonradan Adalet Komisyonunda eklenen ve gerekçesi bulunmadığı için kanun koyucunun amacını saptamak olanağını bulamadığımız 332'nci maddedeki bilgiyi isteme yetkisinin konumuzla ilgili boyutları açık değildir.

Diğer bir ifadeyle, 332'nci maddenin verdiği yetkinin yürütülen soruşturmanın ve kovuşturmanın konusuyla sınırlı bir yetki mi yoksa mutlak bir yetki mi olduğu anlaşılabilir değildir.

Komisyonumuzda bulunan kanun tasarısı, hâlen mevzuatımızın bu konudaki belirsizliğini ve bu belirsizlikten doğan uygulamalardaki duraksamaları saptayarak oldukça açık hükümler koymuştur ancak bunu yaparken, konuyla ilgili yetkili mercilerin sayısını çoğaltmış ve yukarıda açıkladığımız üzere bazılarına yürüttükleri görevle ilgili sınırlı yetki verirken mahkemelere, cumhuriyet başsavcılıklarına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine mutlak yetki sağlamıştır.

Burada vurgulamak durumundayız ki kim ve hangi makam veya merci olursa olsun, verilen mutlak ve sınırsız yetkiler, hukuk devleti ilkelerine ters düşer.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özbolat.

Sayın Işık.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Komisyonumuza katılan değerli bürokratlar; ben de öncelikle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Komisyonumuzun gündemine gelen bu yasa tasarısının ülkemize hayırlara vesile olması temennisiyle sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, geneli üzerinde Sayın Genel Müdür açıklamada bulunurken yadırgadığım bir ifadeyi kendisine hatırlatarak sözlerime başlayacağım.

“2001 krizinde bankaların içinin boşaltılması” gibi daha çok siyasi olan kavramların bir bürokrata yakışmadığını ifade etmek istiyorum. Yani bu hoş değil, siyasiler bunu yapabilir ama bürokratlar...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Özür diliyorum.

ALİM IŞIK (Kütahya) – O doğru bir kavram değil. Dikkatli olmamızda yarar olduğunu düşünüyorum çünkü o günün idarecilerini töhmet altında bırakacak çok önemli bir ifade.

Bunun düzeltilmesinden de memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, tabii bu tasarı da bazı kavramları ciddi anlamda tartışmamız gerektiğini gündeme getirdi. Özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin gizli yapılacak toplantılarında bu bilgilere ulaşılabileceği gibi bir sınırlamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Eğer bu Meclisin herhangi bir üyesine bir banka güvenemiyor, bir sırrı vermekten çekiniyorsa, o zaman biz bankaya nasıl güveneceğiz? Dolayısıyla, bu “Gizli toplantılarda.” kavramının doğru olmadığını ve mutlaka bunun yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Bir de, adli para cezalarının artık bu ülkede devlet geliri gibi görüldüğü bir dönemde, adli para cezasıyla gerek bu sırrı verenlerin gerekse isteyenlerin ya da ilgililerin cezalandırılmasının hukuk devletine yakışmadığına inanıyorum. Zaten hapis cezasını veriyorsunuz, bir de üstüne adli para cezası vererek batmış insanları daha da batırmanın ya da insanları mali olarak sıkıntıya sokacak bir uygulamanın doğru olmayacağını düşünüyorum.

Bu iki konuyu eğer Komisyonumuz genel anlamda değerlendirmenin dışında maddeler üzerindeki görüşmelerde dikkate alırsa, iyi olacağını düşünüyorum.

Tekrar, katılımcılara ve yasanın hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Işık, teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımızdan Genel Müdürümüzün verdiği bilgileri çok yeterli bulmamakla birlikte, bu kanun tasarısıyla ilgili genelinde görüşlerimizi belirtirken bazı duygularımızı, bazı konuları tekrar kendisine sorarak paylaşmak da istiyorum çünkü sayın Bakanlık temsilcisi Genel Müdürümüz çok genel bir sunumla bu kanunun bir ihtiyaç olduğunu söyledi ve bu ihtiyacın yerine getirilmek üzere bir yeni kanun düzenlemek ihtiyacı doğduğunu söyledi.

Öncelikle birinci sorum şudur: Şu an ben İnternet’ e girip bu kanunla ilgili bir araştırma yaptığımda, mahkeme kararıyla veya başka organlarla kişi sırlarını, ticari sırları ve banka sırlarını öğrenmede yasal mevzuatta yani savcılar kanalıyla izin almada hangi eksiklikler doğdu da, şu anki mevzuatta siz nerede tıkanıyorsunuz da yeni bir düzenleme getirme ihtiyacı duyduğunuz konusunda bir açıklığa ihtiyaç var Sayın Genel Müdürüm. Bu konuyu sizden algılamak istiyorum.

Şimdi burada tüm arkadaşlar, Komisyon üyesi arkadaşların çoğunluğu, piyasada milletvekilliğinden önce ticaret yapmış ve bu ticaretin içerisinde olan insanlar. Bu konuda uygulamanın içerisinden gelen insanlar olarak, ticaretin kendi içerisinde belirli sırları olduğunu kabul etmenin herkesçe katılan bir nokta olduğunu düşünüyorum.

Bugün Bankalar Kanununun, Bankalar Birliğinin görüş ve önerilerine de maddeler halinde baktığınızda, onlar da bu maddelerde ciddi çekincelerini açıkça ortaya koymaktadırlar.

Biz, devletin, ülkedeki adli soruşturmalarda her türlü bilgiye erişmesi konusunda engel kalmaması noktasında herhangi bir karşı görüşte değiliz. Tabii ki bilgi devlet tarafından veya mahkemeler tarafından gerekli soruşturmalarda ihtiyaç duyulduğunda ulaşılması anlamında önemlidir ama ticaret öyle bir şeydir ki bu anlamıyla bu sırların belirli noktalarda kendi içerisinde kullanılmasına ihtiyaç vardır.

Bakın bir örnek vereyim -katılırsınız veya katılmazsınız ama- geçmişte Merkez Bankası Başkanlığı yapmış olan Süreyya Serdengeçti’ nin, yine KİT Komisyonunda, o zamanki KİT Komisyonu Başkanının istemi üzerine bilgi isteyen komisyona yazdığı yazı, Sayın Ali Babacan’ ın imzasıyla da o gün ortak bir görüş olarak komisyona bildirilip, o konuda bunun ticari sır olarak komisyona verilemeyeceği söylenmiş. Ancak, söylerken bir açık nokta var; banka sırrı ve ticari sır niteliğindeki söz konusu bilgilerin gizliliği, yasal

nedenlerin yanında piyasaların bundan sonraki işleyişi ve yabancı yatırımların ülkemiz piyasalarına olan güvenleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Şimdi, altını çizerek söylüyorum, yasal düzenlemelerin hukuki olarak tümüyle araştırılmasında ve soruşturulmasında bilgilere ulaştırmada bugün hangi eksiklik vardır ve bu eksiklik nerelerde yaşanmıştır bunun tümüyle açıklanmadan, bu kanunun ruhunda olan her türlü bilgiyi istisnasız alabilme yetkisinin, bugün toplumumuzda bazı örneklerden yola çıkarak ciddi sıkıntılar getireceğinin altını çizmek istiyorum.

Bakınız, Adalet Bakanlığı yaptığı bir sürü soruşturmada, gizli dinlemeler, mahkeme kararları olmadan çarşaf çarşaf gazetelerde yayımlanabilir noktaya gelmiştir.

Aynı şekilde, bu soruşturmalarda ilgili birçok gizli olması gereken konular Türkiye’de açıkça görüşülebilmektedir. Türkiye’de insanların, artık özel yaşamlarının gizliliğinin dahi kalmadığını, telefon dinlemeleriyle her türlü bilgilerinin ve özel hayatlarının devlet tarafından kontrol edildiğine inandığı bir dönemde, bu kanunu çıkartırken çok hassas ve çok dikkatli olmak zorundayız.

Değerli arkadaşlar, ticaret piyasasında öyle bilgiler vardır ki, bu bilgiler -çok küçük bir adli soruşturma ile başlatılan bir çalışma sonucunda elde edilen bilgiler- isterseniz o kurumu ticari anlamda piyasalarda yok etme noktasına getirebilecek kadar ciddi sıkıntıları içinde barındırmaktadır. Siz bir noktadan başladınız. Hangi güvence verecek bize bu kanunla yapanlar?

Siyasi bir mülahazayla bir inceleme başlatılan noktadan giderek, mevcut ticari kuruluşun veya kişinin veya bankanın sırlarının başka noktalara gitmeyeceği konusunda, bu kanunda hangi tedbirler ve hangi öngörüler vardır ve bu öngörüler bizi ne kadar tatmin etmektedir? Bunun, gerçekten, burada Adalet Bakanlığı yetkilileri tarafından açıklanmasına ihtiyaç vardır.

Bugün “Bir soruşturmada ben tıkanıyorum, bundan dolayı bütün ticari sırlara egemen olayım, hâkim olayım.” diye bir kanun çıkardığınız zaman, bunun sonunun nereye varacağı konusunda çok ciddi düşünmek durumunda olmalıyız.

Buradaki, Komisyondaki tüm arkadaşların bu konuda dikkatini çekmek istiyorum çünkü artık toplumumuz ve dünya, geldiği çağ olarak “Bilgi çağı.” olarak adlandırılıyor. Yani sanayi çağından bilgi çağına geçmişiz.

Eğer bilginiz başkasının eline geçip kullanılabiliriyorsa, bu anlamıyla bilginin önemine izafeten, ticari rekabet veya kişilerin başka ilişkilerini çok ciddi şekilde zedeleyebilecek uygulamaların hayata geçmesi mümkündür.

Bilginin bu kadar önemli olduğu bu çağda, bilgilerin bu anlamıyla çok keyfi kullanılmasına ihtiyaç vardır. Bu kanun da bu nokta itibarıyla dikkate alınmalıdır.

Aynı zamanda, Sayın Adalet Bakanlığı temsilcimiz Genel Müdürümüzün söylediği “Devlet sırlarıyla birlikte bütün bu kanunları düşündük.” dediğinde, Türkiye’de devlet sırları konusunda ciddi sıkıntılar da yaşanıyor. “Devlet sırrıdır.” deyip örneğin Hrant Dink davasında bilgi yıllardır verilmezken, örneğin başka konularda Susurluk’ta veya başka şeyde ciddi sıkıntılar yaşanırken, bu anlamıyla bugün burada ticaretin tümüyle şeffaf hâle getirilip sırların istediği noktada çıkabilmesi, istediği kişilerin eline geçivermesi ve bunun karşısında bir yılla üç yıllık gibi cezalarla, bu cezaların da kimin tarafından bilginin sızdırıldığı soruşturma ile ortaya çıkması çok mümkün olmayan noktalarda, ciddi sıkıntılar doğuracağını düşünüyorum.

Bu, hepimizin, siyasi mülahazaların ötesinde ticari olarak da çok dikkat etmesi gereken ve ülkemizde özellikle de bu gelinen çağda ve ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda insanların ciddi şikâyetlerinin olduğu noktada dikkat edilmesi gereken konudur.

Bakınız, toplumumuzda vergi incelemelerinin bile çok ciddi baskı unsuru oluşturduğu iş adamlarımız ve iş dünyası tarafından söylenmektedir, hatta bu konuya Maliye Bakanlığı da katılmıştır. Maliye Bakanlığı, artık denetimlerinin şeffaf olacağını, baskı uygulanmayacağını, giden denetim elemanlarının bu noktada daha dikkatli olacağını söylemek durumunda kalmıştır.

Bugün bu denetimlerin, siyasi iktidarın kadrolaşma anlayışı içerisinde daha keyfi kullanılabilme tehlikesi vardır. Bu, bugünkü siyasi iktidarla da sınırlı değildir. Bugün AKP iktidarı vardır, yarın başka bir iktidar gelir, öbür gün başka bir iktidar gelir. Bu anlamıyla bütün bu konularda çok dikkatli olması gerektiğini düşünüyorum.

Bu çerçevede içerisinde, maddelere geçtiğimizde, önce Adalet Bakanlığının bize bu sorularıyla birlikte tatmin edici açıklamalar getirmesini ve maddeler konusunda da özellikle de ticari kuruluşlarımızın, Bankalar Birliğinin, BDDK’nın, TOBB’un görüşlerinin bu işleyiş açısından önemli olduğunu ve bu işleyişte sadece birkaç olaydaki durum olarak bakılmamasını istiyorum.

Ben şunu gördüm ve yaşadım, biliyorum: Bugün, bir insanın, isterseniz mahkeme ve savcıyla yaptığınız soruşturmalarda sonucunda tüm bilgilerine ulaşıyorsunuz; birçoğunuzun belki ulaşılmıştır belki ulaşılmamıştır. Şu an bir insanın ticari bilgilerine yani bir

soruşturmada söz konusu olacak bilgilerine ulaşmada engel var mıdır yok mudur noktasında bir soruda, ben şu an ulaşılabilirliklerini çok net olarak düşünüyorum. Bu konuda aksayan yanlar varsa bizi aydınlatınlar.

Bu anlamıyla, bu kanunun çıkmasında o aksayan yanları düzeltmede katkı koymaya çalışalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, tabii, bu sır noktasında bir de piyasaların işleyişiyle ilgili bizim geçmişte sanayiciyken yaşadığımız çok olaylar vardı. Mesela, mal sattığımız firmaların çoğunu biz tanımazdık ama onların bize verdikleri evraklardan, çeklerden ilgili bankayı arardık; o firmayla ilgili çekin kredibilitesi nedir, o firmanın ödeme kredibilitesi nedir alırdık.

Tabii, şimdi bu, bugünkü yasada karşımıza nasıl çıkacak? Somut olarak neler sır olacak? Nelerle ilgili bir sınırlama olacak? Sır saklayan banka personelinin ya da diğer kurum ve kuruluşların sırlardaki açıklama takdir yetkileri neler olacak? Bunlar ticari hayatın işleyişinde sık sık önümüze gelecek.

Sanırım, Odalar Borsalar Birliğinin de bu şekilde bir önerisi de var.

Tabii, bu konuyu ben çok önemsiyorum ticari hayat olarak. Bu konuyu da burada dikkate alarak genelleme olarak söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce Sayın Vekilimiz hukuk dışı dinlemelerden bahsetti; oraya bir miktar açıklama getirmek istiyorum. Uzun yıllar Telekom sektöründe çalışan bir arkadaşınızm, 89'dan beri yirmi iki yıldır bu sektörde çalıştım.

Devlet kuruluşları, herhangi bir savcılıktan izin almadığı müddetçe takip veya dinleme işlemi yapmazlar. Kaldı ki 2004 yılında sektör serbestleştikten sonra TİB denilen biliyorsunuz bir başkanlık kuruldu. Bütün savcılık kararıyla alınan kararlar, gerekler orada yapılır. Bu, hiçbir ile de, kuruma da bırakılmamıştır zaten. Onu düzeltmek istiyorum.

Teknolojinin geldiği noktada, herkes etki alanının içinde birtakım imkânları kullanarak kişisel şeylerini yapabilir ama devlet kuruluşlarının böyle kişisel şeylerle hareket etmesi söz konusu değildir. Dinlemeler veya takipler tamamen yasal bir düzen içinde gerçekleştirilmektedir.

Bir başka şey; bu şeylerin bu vergi denetimleri siyasal iktidarların bir baskı aracı olamazlar. Devlette bir süreklilik vardır. Dolayısıyla, bu denetimlerin birtakım kuralları vardır. Kaldı ki Türkiye'de kayıt dışı ekonominin belli oranlara geldiğini hepimiz biliyoruz. Bunların kayıt içine alınması Türkiye'nin gelişmesi için çok önemli bir husustur; vergi adaletinin sağlanması, eşitliğin sağlanması için de önemli olduğunu görüyorum.

Yine bir konu gündeme geldi -2001 yılında bu siyasi bir söylem değildir- 2001 yılında bankacılık sektörünün ne hâle geldiğini, dolayısıyla Türkiye imkânlarının, ülkemiz imkânlarının nasıl yani ilgili kişiler tarafından yanlış ve kaynakların heba edildiğini hepimiz biliyoruz. Bunlar çok büyük rakamlar yani 40 milyar dolarlardan bahsediliyor o rakamlarda.

Kaldı ki bugün Türkiye ekonomisi güçlü olarak ayakta duruyorsa, civar ülkelere baktığımız zaman, İtalya, İspanya'ya bakıyorsunuz, Yunanistan'a bakıyorsunuz, Amerika'ya bakıyorsunuz; bu, bankacılık sektörüne yapılan iyileşmeler ve denetimlerin sonucu ortaya çıkmış bir hadisedir.

Bu sırların düzenlenmesi, kaldı ki teknolojide çok ciddi gelişmeler var, artık elektronik ortamlar, sanal ortamlar ciddi manada kullanılmaktadır. Bunların düzenlenmesi önemlidir. Maddeler hâlindeki görüşler de olabilir yani farklı buradaki düzenlemeler, birtakım eleştiriler olabilir, oturur bunlar da düzenlenir ama toplu bir kanuna ihtiyaç olduğunu düşünüyorum ben de.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, teşekkür ederim.

Buyurun Hüseyin Bey.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Sayın Başkanım, ben de Çankırı Milletvekili olarak, sanayici kökenli bir kardeşiniz olarak geçmişte bankaların kredi faizlerinin yüzde 120'lerden, yüzde 100'lerden daha sonra son sekiz, on senelik dönemde çift hanelerden aşağı düşüğüyle ilgili birkaç bilgi sunacağım size. Örneğin bir Türk köylüsü alacağı, 10 milyarlık bir traktörü yüzde 100 faizden beş yıl vadeli

aldığı zaman biraz da dikkat etmediği zaman beşinci yılın sonunda bir bakıyor ki 50 milyar olmuş, faiziyle beraber beş traktör kadar borçlanmış. Sonra, bırakın elindeki ürünü, tarlalarını satıyor gene de bu 1 tane traktörün bedelini ödeyemiyor. Daha sonra da hapis başlıyor tabii köylüyle ilgili. Bu dönemleri hep beraber gördük. Ben şahsen geçmişte elli yıllık, babamdan gelen mesleğimde, yüzde 120 faizden yüzde 7-8 faizli kredileri gördüm, ömrümde ilk defa gördüm, bu dönemde gördüm.

Şimdi, bankaları özelleştirmeyeceğiz de ne yapacağız? Millîcilik bu mu? 74 milyon Türk insanı soyulacak, bankalar özelleşmeyecek öyle mi? Öbür taraftan bakıyoruz, 2000'li yıllara kadar bazı bankaların... Türkiye Cumhuriyeti tarihinde şunu da yaşadık: Çift kayıt tutulduğunu yaşadık yani bir resmî kayıt bir de resmî olmayan kayıt. Ondan sonra 40-50 milyar dolarını bu bankaların, iflas edecekler, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ödeyecek, öyle mi? Bu mu millîcilik. Şimdi, yazık değil mi 75 milyona? Geçmişte hatırlıyor musunuz, 2 tane araba modelimiz vardı, Türk insanı araba kuyruğundaydı. Kalitesiz, teneke gibi arabaları almak zorundaydı. Özal döneminde rekabete açıldık, ithal arabalar geldi ve bizim, baktık yerli firmalar da o oranda kendilerini yenilediler ve ondan sonra montaj sanayi derken bir sürü araba fabrikaları kuruldu Türkiye'de. 74 milyon Türk insanı da kaliteli arabaya binmeye başladı.

Değerli arkadaşlarım, bazı ülkelerde bazı bankaların yüzde 5 sınırında özelleştirildiğinden bahsetti bir vekil kardeşim ama bakıyoruz oralardaki bankalar batıyor, o batan bankalar ondan sonra o hükûmetleri batırıyor. Böyle ciddi sıkıntılar var. Eğer bizim ülkemizde bazı bankalar özelleştirilmeseydi bugün biz de Avrupa ve Avrupa Birliğinden sıraya giren Yunanistan gibi ülkelere belki daha kötü duruma düşebilirdik. Bu anlamda, yapılan bütün icraatları bir sanayici kardeşiniz olarak onaylıyorum ve daha iyi reformları bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Filiz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Tasarıyla ilgili genel görüşünüz nedir Sayın Filiz?

HASAN ÖREN (Manisa) – Yok, siyasi görüşü açıkladı, iki bölümde konuşacağız. Bir, siyasi bölümü; iki, tasarı bölümü.

Siyasi bölümde gerekli olan cevabı vereceğiz.

BAŞKAN – Evet, şimdi, çok kısa olmak üzere...

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, bu komisyonun teknik bir komisyon olduğunu hep söylemişinizdir En az üç toplantıda. Teknik bir konuda siyaseti ön plana çıkaran konuşmalar yaparak demagoji yapmanın kimseye bir faydası olmaz burada. Ülkenin içinde bulunduğu durumu, geçmiş hükûmetleri, bugünü, kredi faizlerini, çiftçinin durumunu, özelleştirmeleri, arabaları burada masaya yatırırsak bu işin içinden çıkamayız. Bir kere, beyefendi yanlış anlamış, ben bankaların özelleştirmesiyle ilgili bir şey söylemedim, yabancıların eline geçmesiyle ilgili söyledim. Yani yüzde 42'si yabancıların elinde olan bir ülkenin bankacılıkla ilgili durumunu ortaya koydum. Bu yabancılarla satılması konusunda eğer özel bir isteği varsa ona bir şey diyemem tabii ama yabancıların eline geçtiğinde bankacılık sektörümüzün ne olacağıyla ilgili düşüncelerimizi maddeler görüşülürken açıklayacağım.

Bu arada, devlet bankalarının yani kredi faizleriyle ilgili, sanki özel bankaların kredi faizleri düşükmüş de devletinkiler fazlaymış gibi bir ifade kullandı arkadaşımız, ona çok fazla girmek istemiyorum şimdi, maddelerle ilgili kısımda düşüncelerimi söyleyeceğim. Burada mümkünse Hükûmet üyesi arkadaşlarımızın işin bu kısmıyla çok fazla değil de teknik kısmıyla ilgilenmeleri rica ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Arkadaşlar, geneliyle ilgili şimdi sorularımız var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir kısa açıklama yapmak istiyorum Sayın Başkanım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Çok kısa olsun yalnız.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çünkü bazı konuşan milletvekili arkadaşlarımız bize cevap verme gereği duydular. Öncelikle savcılık kararı olmadan devlet, resmî olarak hiç kimseyi dinlemez, teorik olarak doğrudur, pratikte de belki böyledir ama toplumdaki algı böyle mi? Ben bunun altını çizmeye çalıştım. Toplumdaki algının bu olmadığı ve ciddi bir şekilde insanların özel telefonlarından haklarında hiçbir soruşturma olmayan bir vatandaş bana telefon açıp “Ya, bu konuyu konuşmayalım. Senin dokunulmazlığın var ama benim yok, başıma bir şey gelebilir.” diyebilecek kadar korkulu bir hâle gelmişse bunun altını çizmek lazım.

İkinci konu da, denetlemeler siyasi olmamıştır, olmaz, maliye denetlemeleri. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı bağırıyor: “80 tane müfettişle bütün şirketlerim denetleniyor.” diyor. Bir feryadı var. Şimdi, ve bunun... Adalet Bakanlığına çağrı yapıyor. Sayın Genel Müdürüm de duymuştur. “Ya bu işkenceyi bitirin ya da beni asın.” Yani suçum varsa asın ya da öyle...

BAŞKAN – Yok canım, asmasınlar. O da çok siyasetçiymiş yalnız. Olmaz öyle.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika bir şey söylemeye çalışıyorum, bir şeyin altını çizmeye çalışıyorum. Toplumda eğer bu noktaya gelmişse denetlemeler siyasi olarak insanlar kendilerinin ayrı bir noktaya konulduğunu, denetlemelerin siyasi olduğunu ve siyasi anlamda belirli sıkıntılarla karşı karşıya olduklarını söyleme durumunda kalıyorlar. Bunlar, benim burada politika yapmak için söylediğim olaylar değildir. Bunlar teknik olarak Adalet Bakanlığı Müsteşarlığına bu kanun gerekçesinde ciddi olarak bizi aydınlatması gerektiği konusunda toplumdaki rahatsızlıklarla birlikte sorduğum sorulardır, bunun altını çizmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Orhan Karasayar...

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli katılımcılar; ben de öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum. Tabii ki bugün burada komisyon çalışmalarımızın daha başındayız. Buradaki arkadaşlarımızın genelde incelediğimde tamamına yakını ticari hayatın içinden gelen arkadaşlarımız. Bu komisyonla inanıyorum ki Türkiye ticari hayatına, üretimine, ihracatına, esnafımıza çok ciddi katkılar sağlayacağız, sağlamamız da gerekiyor. Hızlı gelişen bir dünya ticaretinde ihracatın, üretimin bu kadar önemli olduğu bir çağda hepimize ayrı ayrı çok önemli görevler düşüyor. Tabii ki siyasetçiyiz, siyaset de yapacağız ama demin arkadaşlarımız da söyledi, burası teknik bir komisyon, eğer karşılıklı siyasi olarak birbirlerimizi eleştirmeye girersek o kadar ticaret yapıp da bizden beklentileri olan insanlara yanlış yapmış oluruz. Benim önerim, şahsi önerim, burada teknik konuları tartışsak, eğer siyasi konular için de Başkanımız bizi akşamları toplar yemek mi verir, bizler mi yemek veririz... Geç saatlere kadar tartışırız diye bir önerim var. Hepinizden özür dileyerek...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu uyarıları herhâlde bize yapmadığını zannediyorum.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Yok, siz biz olayının ben de burada olmasını istemiyorum çünkü burada hep beraberiz, hepimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleriyiz. 74 milyon insan hepimizden hizmet bekliyor. O tartışmaları da ayrı yaparsak komisyonumuzda çok daha başarılı oluruz. Halkımıza, bizden hizmet bekleyen milletimize çok daha iyi hizmetler götürürüz diye inanıyorum.

Hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum çünkü burada çok değerli arkadaşlarımız var.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Orhan Bey'e.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ben söz almak istiyorum çok kısa.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Değerli arkadaşlarım, gerçekten hepimiz sanayiciyiz. Ben arkadaşlarımı anlıyorum. Biz de ilk geldiğimizde aynı şeyleri yaptık burada, önemli olan konuşmaktı, konuştuğunuz zaman da nasıl konuşursanız konuşun. Ama bu komisyon başlar iken burada ısrarla sanayici arkadaşlarıma bir şey ifade etmeye çalıştım. Başkan sizden, başkan yardımcısı sizden, üyesi sizden, sözcüsü sizden. Eğer böyle bir anlayışla bu komisyon başlar ise tamamen taraf olur. İsterseniz muhalefete de hiç olmazsa bir yer verin ki komisyon başlar iken gerçekten siyaset değil teknik konular üzerinde tartışma yapsın istemiştim ama ne yazık ki 16 üyesi bulunan AKP'den hiçbir arkadaş bu sözümüzle ilgili düşüncemizi dinlemedi bile. Oylamalara baktığımızda işte bugünkü o siyasi ortamın hazırlanışı bence Sayın Başkanım o gün atılmış oldu ama biz sanayiciyiz aşarız bunları. Bu bir teknik hatadır, bu yapılmıştır, aşarız.

Bu tasarı gerçekten bizim ihtiyacımız olan bir tasarı. Kendi kuruluşlarımızda, kendi işletmelerimizde sıkıntı çektiğimiz konular var. Bu konuları, tasarı üzerinde yanlışlar düzeltilir ise, biraz sonra maddelere geçtiğimizde bu maddeler üzerinde ortak bir karar ile bu tasarıyı çıkardığımızda bankalara, ticari firmalara ve müşterilere büyük bir fayda sağlayacağımıza inanıyorum. Genel hakkında söyleyeceklerim bu kadar, hepimize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki teşekkür ederim.

Efendim, tabii, komisyonumuzun tüm üyesi arkadaşlar bizim, hepimiz beraberiz, bir aradayız. Dolayısıyla yönetim veya Divan olarak biz hiçbir arkadaşımızı partisine bakarak, rengine ırkına bakarak bir tasnif yapma durumunda değiliz çünkü birçok arkadaşımızla da beraber alt komisyonda, üst komisyonda çalışmalarımız oldu. Bizler iş dünyasından gelen, daha ziyade sektörün

içinden gelen arkadaşlar. Genellikle sektörün temsilcisi ve Türk ticari hayatının önünün açılabilmesi adına doğruları tartışıp yürütmeye çalışıyoruz. Bugün de bunu yapacağız.

Geneli üzerindeki görüşmelerin sorularına özellikle cevap vermek üzere Hükümet temsilcisine tekrar söz vereceğim ama vermeden önce iki şey söylemek istiyorum. Ben de özellikle ticari sır kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisine, kapalı oturumlara, mahkemelerin, cumhuriyet savcılıklarının veya gizli yapılacak komisyon toplantılarına bütün sırlar veriler, istenen sırlar verilir diyor fakat orada da bir sınırlama yok. Benim de merak ettiğim şey şu: Gerek bankalar, özellikle BDDK tarafından çok ciddi anlamda denetlenmekte. Yani bütün sırlar orada muhafaza edilmekte ve büyük bir ciddiyetle de bu sırlar hem orada saklanmakta hem de gerekli müdahaleler orada yapılmakta. İki, bütün ticari şirketler maliyenin denetimine açık, gelir idaresinin denetimine açık. Maliye her istediği şirketin... Zaten belli bir cirodan sonra yeminli mali müşavirlerin tasdiki şartı var. Orada bir denetleme var. Acaba, gerek Büyük Millet Meclisi gerek cumhuriyet savcılıkları gerekse burada oluşacak komisyonlar... Özel sektörde böyle bir tedirginlik var sırların saklanması adına. Bunları Maliyeyle konuşup, mali konuları Maliyeyle konuşup, bankalarla ilgili konuları BDDK'yla konuşup bu ilgili araştırma komisyonlarının veya savcılıkların hangi konularda ne bilgi istiyorlarsa oralardan o bilgiyi temin etmeleri daha uygun olur mu diye de ben düşünüyorum. Bu sorularımın da cevabı olmak üzere Sayın Adalet Bakanlığı temsilcisine geneli üzerindeki eleştirilere ve sorulara cevap vermek üzere söz veriyorum.

Buyurun efendim.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; teşekkür ediyorum.

Esasında bazı soruların cevaplarını gene bazı sayın komisyon üyelerimiz cevaplamış oldu fakat hem sizin sorduğunuz sorudan yola çıkarsak, sondan başlarsak Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu yetkiyi kullanıp kullanmaması tamamen kendi takdirinde yani biz kendisinin, Meclisin böyle bir yetkiyi en üst irade, yasama organı olarak isteyebileceği düşünerek buraya koyduk, isterse bundan vazgeçebilir. Kesinlikle bu takdirinizde, birincisi.

Diğer taraftan mahkeme ve savcıların bu yetkisinin olmamasını söylemek zaten mümkün değil yani Anayasa açısından da mümkün değil, TCK ve CMK açısından da mümkün değil. Bu konuyu böyle cevaplamak istiyorum.

İhtiyaç noktasında, ısrarla sorulan soru, gene Sayın Hasan Ören Bey cevap verdi Sayın Vekilim, esasında bu alanda bir boşluk var. Bu boşluk düzenlenmeye çalışılıyor. Şu anda -biraz önce sayın Barolar Birliği temsilcisi de söyledi, ben de konuşmamın başında söylemişim, o da sağ olsun tasdik etti- Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde bizim bir genel idare usul kanunumuz yok Türkiye Cumhuriyeti olarak. Yani idare işlem ve eylemlerini neye göre soruşturur, neye göre takip eder, neye göre yapar? Birçok ülkede genel idare usul kanununu içerisinde bunlar yer almakta. Neler? İşte, “gün ışığında yönetim” kavramının “şeffaf toplum” işte, “demokratik toplum” kavramının altında işte sır ve gizliliğin bir sisteme konması, belli kurallara tabi olarak bunun kullanılması, incelenmesi, denetlenmesi gerekirken olduğundan devlet sırları kanun tasarısı, kişisel verileri koruma kanun tasarısı, Bilgi Edinme Kanunu -çıktı bu kanun- işte, ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı kanunları tasarılarımız hep bu amaçlarla hazırlanmış tasarılar. Yani ihtiyaç noktasında zannediyorum bir tereddüt yoktur diye düşünüyorum. Zaten dikkat edilirse çok genel hazırlanıyor yani detaylara girilmiyor. Çünkü özel kanunlardaki hükümler de saklı tutuluyor. Bu konuda bir tereddüt olduğunu ben şahsen düşünmüyorum.

Diğer taraftan, “banka sırrı”, “müşteri sırrı”, “ticari sır” kavramları -ben de konuşmamda arz ettim- birçok kanunda geçmekle birlikte tanımlanmamakta. Özellikle Bankalar Birliğinde Bankalar Kanununda da tanımlanmamakta. Yani bunun bir tanımı yok, esas itibarıyla bu getirilmeye çalışılıyor. Söylenenler doğru, esasında bugün de mahkemeler ve savcılar bunlara ulaşabiliyor, bu konuda bir problem yok ancak geçtiğimiz yıllarda hazırlanması aşamasında özellikle bazı soruşturmalarda bu bilgiler bir şekilde verilmemesi yoluna gidildi. Bugün belki veriliyordur, belki tekrar aynı gerekçelere dayanarak verilmemesi yoluna gidilebilir endişeleriyle bunlar hazırlandı. Ayrıca, soruları alabildiğim kadarıyla, şu anda da zaten Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 332'nci maddesinde şöyle bir hükmümüz vardır bizim: “Sırların soruşturma ve kovuşturması sırasında cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilmesi hâlinde on gün içinde cevap verilmesi zorunludur.” Yani bu zaten bugün var. Ancak devlet sırları kanunumuzda istisna tutulmuş. Dolayısıyla ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı açısından ya da diğer gizli bilgi ve belgeler açısından kanunda bir istisna da bulunmamakta. Sadece devlet sırrına ilişkin özel bir düzenleme yer almaktadır. Dolayısıyla bunlar bugün de alınabilmektedir. İdari denetimler açısından da sınırlama vardır yani herkes her istediğini alamaz, öyle bir şey yok. Bu Meclis, mahkeme ve savcı için ki bunlar da soruşturma konusuyla ya da araştırma konusuyla ilgili olarak bunu isteyebilecektir. İlgisiz bir kişiden ilgisiz bir şey isteyemeyecektir. Mahkeme için de bu geçerlidir esasında. Kaldı ki mali, idari konularda yürütülen 5'inci maddenin ikinci fıkrası şöyle diyor: “Mali

veya idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise sırların sahipleri ve bu sırları ellerinde bulunduranlar -yapılan 3 tane sınırlama var- yapılan görevle doğrudan bağlantılı, talebin amacıyla sınırlı olmak ve yürütülen faaliyet açısından zorunlu bulunmak şartıyla bunları verirler.” yani mali, idari denetimlerde de böyle bir sınırlama var. Eğer bu zorunluluk yoksa çok rahat ilgili kurum, kişi diyebilir ki: “Bunun bu olayla ilgisi yok, vermiyorum.” Konu mahkemeye gider orada çözülür eğer amacı aşan bir uygulama olursa.

Diğer taraftan, bu sırların saklayanlar, sır sahipleri, saklayanlar ya da herhangi bir soruşturma, kovuşturma ya da araştırma esasında öğrenenlerin bu sırları saklama, açığa vurmama yükümlülükleri vardır, Türk Ceza Kanunu’nda buna ilişkin müeyyideler vardır. Burada da var, Türk Ceza Kanunu’nda da var. Dolayısıyla, sır saklayan insanlar da bunları kullanabilecek durumda değiller. Bu bilgilerin korunması, saklanmasına ilişkin hükümlerde eğer tereddüt edilen hususlar varsa tabii ki tasarı komisyonumuzun ve yüce Parlamentonun emrinde, istediği değişiklikleri yapabilir açık olmayan, tereddüt duyulan hususlar varsa. Devlet sırları verilirken -dün malum bir sunum yaptık Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda, o da gündeme gelecek bugünlerde- şimdi, devlet sırları bile belli şartlarla verilirken mahkemelere, savcılıklara, ticari sırların verilmemesini düşünmek mümkün değil. Diğerleri de ilgili olduğu oranda ve ilgili olduğu sürece isteyeceği için bir sınırlama var diye düşünüyorum.

Ceza miktarları konusuna gelince, o konu tabii ki gene yüce komisyonun ve Parlamentonun yetkisi içerisinde, o günkü şartlarda özellikle konulmuş bir miktardır bu. Adli para cezası çıkarılabilir, azaltılabilir, hapis cezası artırılabilir, azaltılabilir. Bu bir tasarıdır, takdir komisyonun ve Parlamentonundur diye düşünüyorum. Ayrıca, biraz önce söylemeyi unuttum, notumu almıştım buraya, örneğin bu alanda bir de bizim üstünde yıllardır çalıştığımız ama bir türlü henüz sonlandıramadığımız bir ulusal bilgi güvenlik kanunu tasarısı vardır. Yani ülkenin, ulusun ihtiyacı olan bilgilerin, bu ticari sır olur, devlet sırrı olur, kişisel sır olur, bunların her hâlükârda ulusal güvenlik açısından, menfaatler açısından ihtiyaç duyulacaksa bunun dahi korunmasına ilişkin bir tasarı çalışması vardır yani bir bankanın sırrı, bir şirketin sırrı, bir kamu kurumunun sırrı esasında hepimizin menfaatinedir, sadece o kurumun menfaatine değildir ama eğer bunun soruşturulması, araştırılması da kamunun, toplumun menfaatineyse bunun da verilmesi gerekmez mi diye düşünüyorum. Eksik kalan soru varsa cevaplamaya çalışırım, aklıma gelenler bunlar. Bazıları bizim tasarımız ve konumuzla ilgili değil, işte telefon dinlemesi, işte çek konunu vesaire, o nedenle şey yapmadım ayrıca bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşları da var. Sadece özel sektör, ticari sırlarını vermek durumunda kalmayacak yani kamu kurum, kuruluşları da verecek. İşte, hangi banka özel, hangi banka kamu çok karıştırıyoruz ama İş Bankası bunu verirken Ziraat Bankası vermiyorum diyemeyecek yani. BDDK’ dan da saklayamayacak bunu.

BAŞKAN –Evet, teşekkür ederim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bir sorum olacak temsilciye.

BAŞKAN – Genelî üzerinde mi? Maddelere geçeceğiz.

Buyurun efendim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan komisyonların bu bilgileri almayla ilgili diğer yasalarda zaten hakları yok mudur? Yani komisyonlar Maliyeden veya işte mahkemelerden, savcılıklardan istediğinde bir engel var mıdır karşılığında? Şunun için soruyorum: Orada bir engel var ise orada bir düzenlemeye gitmek gerekli. Yoksa burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonlarına böyle bir yetkinin verilmesi diğer yerde böyle bir yetkinin olmadığı anlamını taşıyor, doğru mu anlıyorum acaba?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi, şöyle oluyor efendim, bazı özel kanunlarda farklı hükümler oluyor, en başta Bankalar Kanunu’nda örneğin. Geçtiğimiz yıllardaki tecrübelerle dayanılarak bu hüküm konulmuştu. Bazı araştırma komisyonlarında bazı bilgiler özellikle devlet sırrı açısından verilmedi veya firmalar açısından da, bankalar açısından ya da başka özel sektör kuruluşları da değişik gerekçelerle bunları vermeme işi kamuoyundan duyduğumuz kadarıyla. Biz bu gerekçelerle Meclisi, genel olarak yetkisi var, İç Tüzük gereğince tabii ki yetkisi var, ama özel kanunlardaki bazı hükümlere dayanarak ilgililerin vermemesi ihtimaline binaen yazıldı, takdir sizlerin.

HASAN ÖREN (Manisa) – Değişmeyen hükümlere göre bir uygulama yapılacak, yeni değiştirdiğiniz hükme göre mi uygulanacak?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 1’inci maddenin üçüncü fıkrasını bu anlamıyla açıklarsa iyi olur.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani geçmiş dönemde komisyonların alamadığı bilgileri o yasa madde orada durduğu şekliyle mi uygulanacak?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Yenisi uygulanacak tabii ki. 1’inci maddenin üçüncü fıkrasında özel hüküm var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani bütün hakların üzerine çıkmış oluyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet.

Efendim, zaten son kanun olması niteliğiyle itibarıyla zaten çıkacaktır ama bundan sonraki kanunlarda da bunu yeni kanun eski kanundan üstündür genel kuralıyla bu değiştirilebilir ancak Türk Ceza Kanunu'nun 5'inci maddesinde de temenni mahiyetinde bir hüküm vardır, tabii yeni kanun eski kanundan üstün olacaktır. Yarın Bankalar Kanunu'na başka bir hüküm koyarlarsa, aslında hukuki anlamda, teknik anlamda bunun üstüne çıkar ancak Parlatmentonun ya da kanun koyucuların buna dikkat etmesi ve temenni mahiyetindeki bir hükümdür bu ama bu hâliyle bundan önceki herkesin üstüne çıkar.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oyluyorum: Maddelerine geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesini okutuyorum:

TİCARİ SIR, BANKA SIRRI VE MÜŞTERİ SIRRI HAKKINDA KANUN TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kamu kurum ve kuruluşları ile iktisadî, ticari ve malî sektörlerde üretim, tüketim ve hizmet alanlarında faaliyet gösteren ticarî işletme ve şirketler, bankalar, sigorta şirketleri ve mali piyasalarda faaliyet gösteren aracı kurumlarının ticarî sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının talep edilmesi, verilmesi, kullanılması ve korunmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, birinci fıkrada belirtilen alanlarda faaliyet gösterenlerin sahip oldukları veya ellerinde bulunan banka sırrı, ticarî sır ve müşteri sırrıyla ilgili bilgi ve belgeler hakkında uygulanır.

(3) Özel kanunlarda düzenlenen ticarî sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının verilmesini sınırlayan veya yasaklayan hükümler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Evet, birinci maddede söz almak isteyen...

Buyurun.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bu 1'inci maddeyle ilgili görüşmeye geçmeden önce şunu bir kez sormak istiyorum hem Adalet Bakanlığı temsilcilerine hem Barolar Birliğine hem, işte, Bankalar Birliğine, Odalar Birliğine: Komisyon üyesi olarak bizim bu maddenin bu kanunla ilgili bir şeyimiz yok yani bu kanun bir ihtiyaçsa -ki ihtiyaç olduğuna inandığımız kısımlar da var, katılmadığımız kısımlar da var- ama bu bir uzlaşmayla olabilecek bir düzenleme yani fakat komisyon başlarken de söyledik, birçok sivil toplum kuruluşu bize görüşlerini getirmedi hatta biz bile bazı şeyleri burada aldık, şu anda aldık.

BAŞKAN – Şu anda verdikleri için verdik.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Komisyon Başkanımızın da bilgisinin olmadığını biliyoruz onun için ya burada tartışacağız maddeleri geçireceğiz ya da eğer çok acil bir şey değilse, çok acil değilse bir alt komisyon kurarak görüşlerini bugün aldığımız temsilcileri de çağırarak bir sıkıntı yaratmayacak şekilde bir çalışmayla komisyona gelmesi daha doğru olmaz mı diye...

BAŞKAN – Şimdi, tabii alt komisyona bizim havale etme yetkimiz yok çünkü biz ana komisyon değiliz. Biz yalnızca bu konularla ilgili ana komisyona görüş ve düşüncelerimizi iletacağız. Yani şu, şu, şu maddelerde şu şekilde değişiklik yapılması komisyonumuz tarafından uygun görülürse deyiş oranın takdirine bırakacağız. Buradan da bu vesileyle sivil toplum örgütlerine şunu söylüyorum: Adalet Komisyonunda asıl metinler çalışılırken lütfen hazırlıklı olarak oraya gelin, görüşlerinizi orada da savunun. Sonradan şikâyetçi olmayın.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – O zaman Sayın Başkanım, anlaşılıyor ki yani bizim burada bir değişiklik yapma gibi şeyimiz kalmadı o zaman.

BAŞKAN - Onu baştan söyledim zaten. Biz ana komisyon değiliz fakat Türk ticaret hayatını, Türk sanayi hayatını çok yakından ilgilendirdiği için ana komisyon, Adalet Bakanlığı komisyonu bu komisyonun da görüşlerini talep ediyor. Dolayısıyla biz burada şu maddeleri tek tek inceleyip bizim açımızdan, bizim perspektifimizden sakıncalı gördüğümüz önerilerimizi ana komisyona sunacağız dikkate almaları için.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Evet, yani o zaman anlaşılıyor ki bu kanunla ilgili düzenleme burada Hükümetten gelen hâliyle aşağı yukarı ana komisyonda kararlaştırılmış, biz sadece görüş bildireceğiz.

BAŞKAN – Evet.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gidecek ...

BAŞKAN – Hayır, hayır ana komisyona gidecek yani bu görüşle birlikte. Ana komisyon şu anda ilgili yardımcı komisyonların görüşlerini bekliyor. Bu görüşleri de alacak, hepsiyle beraber mezzedecek, Adalet Komisyonunda da bunlar tartışılacak ve konuşulacak. Dolayısıyla buradaki görüş ve düşüncelerimizi kendi gruplarımıza, parti gruplarımıza, Adalet Komisyonundaki üye arkadaşlarımızla da sizler de paylaşacaksınız, bizler de paylaşacağız. Resmî olarak da komisyonumuzun kararını da oraya iletmış olacağız.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, iki tane görüş var gelen yani Barolar Birliğinin ya da diğer kuruluşların görüşlerini tam bilmiyoruz, maddelere geçtiklerinde söyleyeceklerini söylediler ama mesela on bir maddelik bir tasarı bu. İki tanesi yürütme ve yürürlük maddesi, dokuz madde var, hatta sekiz madde var ama sekiz maddenin beşiyle ilgili bir itiraz var. Örneğin görüşleri burada en çok dikkate alınması gereken Türkiye Bankalar Birliğinin beş maddeyle ilgili farklı düşüncesi var, o zaman ayrıca Odalar Birliğinin de rezervleri var, bizim de var. Yani bunlar dikkate alınacak mı?

BAŞKAN – Efendim, o ana komisyon Adalet Komisyonunda. Biz görüşlerimizi bildirip göndereceğiz. Kabul görür mü görmez mi ana komisyon orası, onu bilemem zaten.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Peki.

Evet, burada 1'inci maddede benim de bu "Banka, müşteri sırrı" kavramıyla ilgili, detaylı bir şeyin ve birtakım şeylerin dikkate alınması gerektiğiyle ilgili bir çekincem var. Yani tam net bir şekilde bu ifadelerin yerine oturması gerektiğini düşünüyorum. O anlamda 1'inci maddede, özellikle üçüncü fıkradaki "Özel kanunlarda düzenlenen ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının verilmesini sınırlayan veya yasaklayan hükümler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır."ın gerekçesi olan o "Ticari sır, müşteri sırrı"nın tam bir açıklanmasını istiyorum yani kim açıklayacaksa, Adalet Bakanlığı mı yoksa sivil toplum kuruluşları mı ya da siz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Hüseyin Bey.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, ben usul bakımından bir şeyi ifade etmek için söz aldım.

Şimdi, biz tali komisyon olduğumuz için burada görüşlerimizi bildireceğiz ama burada ticari sırlarla ilgili şahsen bizim yapmamız, yani iş âleminin içerisinden gelen arkadaşlar olarak asıl komisyonda bu kanun tasarısı görüşülürken gidip orada söz alıp düşüncelerimizi aktarmamızda fayda var. Eğer gerçekten iş âleminin, sanayi ve ticaret hayatının ihtiyacı olan konularda orada da bilfiil sözlü olarak çalışmalarımızı sürdürürsek bir netice alabiliriz. Aksi takdirde, buradan göndereceğimiz görüşleri komisyon dikkate alabilir de almayabilir de. Biz bunun takipçisi olursak neticeye ulaşırız diye düşünüyorum. Tali komisyon olarak üzerimize düşen bu çünkü burada bu kanunun bankacılık ve ticari sırlarla ilgili çok ciddi, gelecekte iş âlemiyle ilgili hem düzenleyici hem de burada yapılacak bir yanlış uygulamada sıkıntı verebilir.

Adalet Komisyonunda ise oradaki arkadaşlarımızın, bildiğim kadarıyla, hemen hemen hepsi hukukçulardan oluşmaktadır ve bizim, iş âleminin bilgi ve düşüncelerimizi net ifade edebilmek için burada oluşturacağımız kararların arkasında durma adına, komisyonda görüşülürken bunu takipçisi olmamız gerekir iş âlemi adına netice alabilmek için.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alim Hoca, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

1'inci madde amaç ve kapsamla ilgili olduğu için çok fazla bir şey söylemek belki doğru değil ancak birinci fıkrada "faaliyet gösteren" "faaliyet gösteren" iki kez üst üste kullanılmış. Cümledeki hem anlam bozukluğunu hem de sese hoş gelmeyen... Bunu düzeltme adına ikinci "faaliyet gösteren" terimini çıkartıp "mali piyasalardaki aracı kurumların" şeklinde cümle düzeltilirse daha doğru olur diye düşünüyorum.

Bir de üçüncü fıkranın çıkarılması teklifine ben de katılıyorum yani madde metninden üçüncü fıkranın çıkarılmasının daha doğru olacağı düşüncesindeyim. Çünkü diğer kanunlara başka bir kanunla müdahale etme anlamına gelecektir. Bu fıkra çıkartılırsa, Bankalar Birliği görüşleri de bu anlamda buraya zikredilmiş olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yalnız, şeyler çatışmaz ki. Yani son çıkan kanun bir önceki kanunu daha ileriye taşıyor, ilga...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ama o, o zaman diğer kanunlarda, özel kanunlarda ne var onu bilmemiz lazım. Yani neyi çıkarıyoruz bu kanunla, o anlamda bize bir açıklama yapılması lazım. Yani ilgili diğer kanunlarda bu maddeyle hükümsüz kalacak hangi maddeler var? Eğer o konuda bir açıklama getirilebilirse daha tatmin edici olur diye düşünüyorum. Aksi takdirde, onları bilmeden bunu kabul etmenin doğru olmayacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, onu Bakanlıktan soralım.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 1'inci maddeyle ilgili olarak benim de arkadaşların söylediklerine katılarak bir önerim var. Gerçekten, Adalet Komisyonunda -Sayın Üzülmez' in söylediğine katılıyorum- bu komisyon sadece bir alt komisyon olarak görüş ve önerilerini söyleyen bir komisyon olmanın ötesinde, Adalet Komisyonunda, ticari hayatı düzenleyen bir kanun olduğu için ticari hayatın beklentilerine ve önerilerine, bu komisyonun önerilerine dikkat edilmesi ve bu önerilerin Adalet Komisyonunda da dikkate alınması önemlidir.

Bu anlamıyla, 1'inci maddenin üçüncü fıkrasında "Özel kanunlarla düzenlenen ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının verilmesini sınırlayan ve yasaklayan hükümler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır."

Az önce Sayın Genel Müdürümüz de şunu söyledi: "En son çıkan kanun diğer kanunların üzerine çıkar ve ona yapar." O zaman niye bunu koyuyoruz? Zaten kanun çıkacak. Bu maddeyi çıkartıp ve bu noktada özellikle Bankalar Birliğinin eleştirisinin doğrultusunda bir karar almaya ihtiyaç var.

Bakınız, bankacılık sistemimiz 2001 yılında çok ciddi bir şekilde reforma uğratılmıştır ve bugün dünya krizinde, finans krizinde dünya sıkıntıya girerken bizim ülkemizdeki krizin dünyadan daha az hissedilmesinde finans sektöründe ve Bankacılık Kanunu'nda yapılan düzenlemelerin bu sürece verdiği destekten kaynaklanmaktadır. Bu anlamıyla, tüm bu kanunların, bu düzenlemelerin ortada dururken bütün bunların üzerine aşan bir noktada bir hüküm, bir fıkra eklenmesini ben, hem ticari sırlar açısından hem de mevzuatlar açısından yanlış buluyorum.

Bu anlamıyla, üçüncü fıkranın Komisyonumuz tarafından, ana komisyon olan Adalet Komisyonunda kaldırılması konusunda burada ortak bir karar çıkartılması doğrultusunda her Komisyon üyesi arkadaşın desteğini vermesi gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Şimdi, Sayın Başkan, değerli üyeler; bu 1'inci maddenin üçüncü fıkrasında Bankalar Birliğinin bir görüşü var fakat burada o özel kanunlarda neleri etkiliyor ki bu kanun veya ne takım, birtakım çekinceleriniz var, bundan dolayı bu maddenin kaldırılması isteniyor, yani bu, burada açık değil.

Adalet Bakanlığı da bu ilgili kanunu bize getiren arkadaşlarımızın da hangi ihtiyaçlar ortaya çıktı ki bu maddeyi de buraya yazdılar. Demek ki gerek teknolojik gelişmeler gerek mevzuattaki birtakım eksiklikler veya ihtiyaçlar ortaya çıktı ki bu kanunu getirmiş olmaları lazım. Bunlar açıklanırsa tahmin ediyorum bu madde üzerindeki şey biter.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Üzülmez, buyurun.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Ben, Sayın Genel Müdüre şunu sormak istiyorum: Şimdi, daha önceki sırlarla ilgili tüm şeyi kaldırdığına, özel yasalarla ilgili buraya koyduğuna göre, örneğin Bilgi Edinme Yasası'ndaki bazı sınırlandırmaları da kaldırıyor mu?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hayır.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Yani bundan emin misiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, kanunların birbirine üstünlüğü konusunda iki temel ilke vardır: Önceki kanun-sonraki kanun; özel kanun-genel kanun.

Şimdi, burada “Niçin bu kanuna ihtiyaç duyuluyor?” Üçüncü fıkra çıkarılırsa bu kanunun çıkmasına gerek yok, bir kere onu söyleyeyim, bu kadar önemli bir konu bu çünkü özel kanunlardaki istisnalar kalmaya devam edecek “Biz özel kanunuz.” diyecekler fakat burada en çok BDDK’nın mı endişesi var bilmiyorum, o sizin yetkinizi engellemiyor, rahatsız olmaya gerek olacak bir durum yok bence. Özel kanunlardaki hükümler geriye devam edecek ancak bu bir çerçeve çiziyor. Meclis ve mahkemeler açısından -aslında mahkemeler açısından zaten problem yok- bir çerçeve çizerek sırlarla ilgili düzenleme yapıyor. Bir çatı kanun gibi düşündüm bunu yani. Yoksa zaten mahkemelerden, savcılardan korunmuyor ancak “özel kanun-genel kanun” tartışması hep çıkıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sınırları bir tanımlar mısınız, hangi sınırlar?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Nasıl bir sınır?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani diyorsunuz ki BDDK’nın şu anki mevzuatını sınırlayan bir şey yok, genel durumunu sınırlayan bir şey yok. Biz sadece Medisin ve Adalet Bakanlığının belirli konularda eksikliği duyduğu şeyleri gidermek için...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Yani mali soruşturma...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani o alan nedir, onu açıklarsanız daha şey olur.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi efendim, özel kanunlarda hem araştırma, inceleme açısından -BDDK gibi- hem de kendi elinde bulunan sırları vermeme yükümlülüğü gibi ya da imkânı gibi -Bankalar Birliği açısından örneğin- durumları bunu kaldırmıyor. Oradaki yükümlülükler ya da sınırlamalar ya da korumalar hepsi devam ediyor.

Yani ilgili Bankalar Kanunu “Ben müşteri sırrını vermeyeceğim.” diyecekse gene kimseye vermeyecek, istisnası, Meclis, mahkeme ve savcılık. Eğer BDDK “Ben işlemlerimi yaparken benden kimse bir şey gizleyemez.” diyorsa kendi kanununda, o kanunda ne deniliyorsa onlara uyulacak. O gene işlemlerini yürütmekte bir engel durumu yok yani.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bu çatı ise, bu çatı yüksekse altındakinin nasıl hâkimiyeti olabilir?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Ha, bu, onun yetkisini kaldıran bir çatı değil, eğer boşluk varsa, bu alanlarda...

HASAN ÖREN (Manisa) – Sizce yani... Özel kanunlarda boşluk var diye mi bu hüküm konuldu?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet çünkü zaten öyle bir ihtiyaçtan doğdu yani bu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama onu somutlamıyorsunuz, somut, genel çerçeve...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hayır, şöyle: Özel kanunlardaki hükümleri...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Mesela cumhuriyet başsavcısı istediği zaman herhangi bir bankadan, “Ben banka olarak bilgi veremem.” diyor mu yani öyle bir durum var mı?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Önce Mehmet Ali Bey’in şeyine cevap vereyim hemen.

Özel kanunlardaki hükümler nedeniyle yaşanan sıkıntılardan dolayı bu tasarı getirildi zaten geçtiğimiz yıllarda.

İkincisi, savcılar açısından... Biraz önce okudum, CMK’daki hüküm gereği zaten verilmek durumunda, mahkeme açısından da.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bir örnek verme imkânımız yok mu?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hayır, şöyle vereyim...

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) - Bize somut örnekler verebilir misiniz...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Ben, konuşmamda da bahsettim, Rekabet Kanunu’nda, BDDK’nın kanununda, Bankalar Kanunu’nda, birçok kanunda zaten hükümler var. BDDK’da olduğu gibi bazı kanunlarda “Ben araştırma, inceleme yaparken benden sır saklanmaz.” diyor veya Bankalar Kanunu’nda olduğu gibi işte “Ben banka sırrımı, müşteri sırrımı kimseye vermem.” diyor. Tabii ki kanunlarla getirilen istisnalar her ikisi için de geçerli. Bu da hem genel anlamda ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrını tanımlıyor çünkü bu anlamda bir tanım yok hem de bunların araştırması, incelenmesi ve değerlendirilmesinde hangi usullere uyulacak, bunlara uymayanlarla ilgili ne tür muamele yapılacak... Zaten ceza maddesinde de, 8’inci maddede de diyor ki: “Fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde...” Eğer başka bir kanunda özel ceza hükmü varsa gene o, ona tabi olacak.

Bu boşluk doğan alanları... “Nerede boşluk?” dersiniz...

HASAN ÖREN (Manisa) – Nerede boşluk?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – İşte, bu geçtiğimiz yıllardaki soruşturmalarda yaşanan sıkıntılardan...

HASAN ÖREN (Manisa) – Nerede boşluk gördünüz ki bunu koydunuz yani onu örnekleyin.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim, 2003-2004 yıllarındaki yapılacak soruşturmalarda bu yaşandı, ondan dolayı bunlar konu.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yaşadınız da vermediler mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Vermediler efendim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şimdi, bu yasayla bilgi alacaksınız?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Yani öyle düşünülüyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Genel Müdüre bir şey sormak istiyorum.

Sizin ihtiyaç duyduğunuz konuyu bu Yasa Tasarısı'nın 5'inci maddesinin ikinci fıkrası vermiyor mu size? Veriyor sanıyorum. Bir özel şey istemenize gerek yok. Bakın, ikinci fıkra ne diyor: “Mali ve idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise sırların sahipleri ve bu sırları elinde bulunduranlar yapılan görevle doğrudan bağlantılı ve talebin amaçlarıyla sınırlı olmak ve yürütülen faaliyet açısından zorunlu bulunmak kaydıyla sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.”

Zaten diyoruz ki burada bütün bunları veriyoruz. Bütün bunların üzerine çıkan tüm bu kanun, böyle bütün kanunların üzerine çıkarılmasını doğru bulmuyorum çünkü ikinci fıkrada sizin elinizi güçlendirecek çok ciddi bir şey var. Yani soruşturma kapsamı içerisinde ne istiyorsanız bütün bu bilgileri vermek 5'inci maddenin ikinci fıkrasında söylenmiş.

BAŞKAN – Peki, ben bir şey sorabilir miyim.

Şimdi, mahkemeler ve cumhuriyet savcıları ve aynı zamanda Gelir İdaresi, uzmanlar, şu anda bir şirketin, bir bankanın ulaşamayacağı herhangi bir sırrına ulaşamadıkları, ulaşamamaları gibi bir durum söz konusu mu? Şimdi bakın, değil. Dolayısıyla, burada mahkemeler ve savcılar da buna ulaşıyor. Burada bir tek Meclis komisyonlarında yapılan yani komisyonlarda ve Meclis'in istediği bilgilerle alakalı, bunu sanki yani BDDK'dan bilgi almak, direkt şirketin gidip şeyini değil de BDDK'dan almak veya Gelir İdaresinden talep etmek daha doğru olmaz mı diye düşünüyorum. Yani ben adalet mekanizmasının nasıl çalıştığını bilmediğim için söylüyorum.

Buradaki endişe şu: Yani “Siyasetçiler gelirler, geçerler, giderler, başka bir siyasetçi gelir. Burada herhangi bir şirketle, herhangi bir bankayla ilgili bir komisyon kurulur, ondan sonra da bu iş biraz sulandırılır.” diye bir endişe var. Yani genel, iktidarın da muhalefetin de piyasanın da endişesi bu yönde. Bunu siyasi mülahazalardan ayırarak bu endişeyi gidermemiz lazım.

Bu endişe de şu: Yani ben, yarın ileride (x) partisi iktidar olur veya işte, yirmi sene sonra başka birileri gelir, bir komisyon kurulur, bu komisyon “Ben gizli araştırma yapacağım.” diye birtakım ihbarlar almış olur. Birinin hakkında yolsuzluk çalışmaları, araştırmaları yaparken bu şirketi alır önüne, döver, döver, döver üç sene, dört sene, adamın da iflahını söker, ondan sonra da der ki bir şey “Buldum.” ya da “Bulamadım, bilgileri de gizliydi, saklıydı, falandı, filandı.” Ama bütün bunların gizli kalmayacağı çok açık ve aleni.

Dolayısıyla endişe burada. Zaten savcı ulaşıyor, hâkim, mahkemeler ulaşıyor. BDDK, zaten bankaları denetlediği için bütün sırlar ve bütün müşteri portföyleri dâhil hepsi orada. Maliye zaten şirketlerin nereye mal sattığını, nereden mal aldığını, nasıl ithal ettiğini, nasıl ihraç ettiğini, o bilgilerin tamamı da orada var. Yani Meclis araştırma komisyonu veya Meclis, mali konularla ilgili Maliyeye yazı yazsa, bankalarla ilgili konuyu da BDDK'ya yazsa, Meclis adına soracağı soruları oraya sorsa, cevapları oradan gelse, faaliyetlerini öyle yürütse daha doğru olmaz mı diye düşünülüyor. Yani buna bir açıklık getirmek lazım. Yani burada bir endişe var. Bunu nasıl giderelim?

Bir soru daha var, onu da alalım İlknur Hanım'dan.

Buyurun.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Aslında, buradaki tartışmamızla, tabii pek çoğumuz özellikle sanayi kesiminden geldiğimiz için, üreten kesimden geldiğimiz için Adalet Komisyonunun elini bu anlamda güçlendirecek doneleri size vermeye gayret ediyoruz burada. Bir kere, bu açıdan bu tartışmayı ya da değerlendirmeleri yapmamızda çok ciddi yarar görüyorum.

Bütün sistemler aslında kötülere göre dizayn edilmek durumunda. Yani her şeyi iyilere göre dizayn ettiğinizde içinden bir tane kötü çıktığında o zaman bütün sistem altüst oluyor. Bizim aslında hassasiyetimiz belki, bir, bilgiye ulaşabileceğiniz noktaları çok

net olarak görüyoruz, ikincisi, sistemin içinde kötüler olursa bu koyduğumuz düzenlemenin ya da bunları o işten vazgeçirecek düzenlemelerin yetersiz olduğunu düşünüyoruz.

İki: Bu neye döner biliyor musunuz bir süre sonra yani Adalet Bakanlığının bakış açısı böyle değil dir mutlaka ama piyasa ve bu üç gün sonra medyadaki bunun yansıması bir feryattır iş dünyası açısından. Yani “Elimizdeki formüllerimiz gidiyor” a kadar bu işin ucu gidecektir.

Bu anlamda bunun önünü almak ve bu kamuoyundaki bu rahatsızlığı ve iş dünyasını tedirgin edecek hâli ortadan kaldırmak açısından bu kadar hassasiyetle davranıyoruz, onu da ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, bir cümle kurdunuz, dediniz ki: “Üçüncü fıkrayı kaldırır isek bu tasarinin hiçbir hükmü kalmaz.” Yani bu tasarinin içeriğini o kadar iyi biliyorsunuz ki bu madde kalktığında, bu fıkra kalktığında tasari yok olup gidiyor ama bizi ikna etmeniz veya bizim -bu konuda hiçbirimiz art niyetli değiliz, Sayın Başkanımızın çok güzel ifadeleri oldu- korkularımızı gidermeniz gerekli. Konu üzerinde vâkıfsınız demek ki bu fıkra kalktığı an tasarinin hiçbir hükmünün olmadığını söylüyorsunuz. Örneklere verebilirsiniz veya burada istenilen nedir, bu madde niçin sizin için bu kadar önemli?

BAŞKAN – Yani orada tabii Alim Bey’ in de bir sorusu vardı. Yani BDDK’ nın hangi özel kanunundaki rahatsızlıktan dolayı onun üzerine bunu yaptık yani bunu getirmekle BDDK’ daki o özel kanunlardan hangileri ilga olacak, hangileri olmayacak, bu konuda da bir bilgi verirseniz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – O zaman, sorular geliyor, unutuyoruz. Ben hemen cevap vereyim müsaade ederseniz Sayın Başkanım.

Hiçbir kanundaki hüküm ilga olmayacak. BDDK’ yı ya da başkasını rahatsız edecek hiçbir hüküm yok.

Şöyle bir yanlış anlama var galiba: Maddeye dikkat edersek “Özel kanunlarda düzenlenen sırların verilmesini sınırlayan ve yasaklayan hükümler hakkında...” Bir kere, BDDK ya da başkaları açısından istendiği takdirde verilmesi bugüne kadar yasal olarak istenebilecek hususların verilmesini engelleyen bir düzenleme değil üçüncü fıkra ve hiç kimsenin sırrını “Bana getir.” diye kimse kimseye diyemeyecek, savcı da diyemeyecek, hâkim de diyemeyecek...

HASAN ÖREN (Manisa) – Niye koydunuz o zaman verilmeyecekse?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Ama o zaman efendim, “...verilmesi ve sınırlayan yasaklar hakkında bu kanun hükümleri...” diyor, BDDK açısından değil, Bankalar Kanunu veya başka bir kanunda.. Biz bütün mevzuatı da o anlamda bilemiyoruz. Başka kanunlarda işte, “Bu müşteri sırrıdır, banka sırrıdır, ticari sırrıdır, biz bunu vermeyiz.” diye sığınabileceği alanları engellemek amacıyla bu veriliyor. Yoksa BDDK ya da başka bir kanunda araştırma, inceleme... İlgili olduğu için diyorum yani ilgiliyse...

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Genel Müdürüm, böyle bir şeyle karşılaştınız ki bunu koyuyorsunuz. Karşılaştığınızı bize anlatır iseniz biz anlamakta zorluk çekmeyiz. Karşılaştığınız bir sorunu anlatın bize...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim, tasarinin hazırlandığı dönem itibarıyla 2003-2004 yılı. Her ne kadar oraya girmek istemiyorum, üslup açısından belki haklıydı Sayın Vekilimiz. Genel olarak herkesin kullandığı, belki şu anda burada oturduğum için kullanmayacağım o tabir, o yıllarda bir refleks olarak belki de –“Refleks” kelimesi de maksadını aşabilir, üstüne yorum yapılabilir- o gün BDDK’ ya belki -2004’ te mi kuruldu, bilmiyorum ne zaman kuruldu? 2000...- o zaman ve başka kurumlara verilmedi bilgi ve belgeler bankalar ya da başka şirketler tarafından. Onun bir ihtiyacı olarak. Yani devletten sır sakla, devleti soruşturma, bir araştırma yapıyorsa, ilgili olduğu oranda ve ilgisiz ölçüsünde ve bunu açıklamamak, gerekli gizliliği göstermek kaydıyla “Bunu almasın.” deniyorsa, bu o zamanki ihtiyaç ve bundan sonra da çıkmayacak ya da zaman zaman nerede, nasıl uygulandığı tümüyle, bütün alternatifleri, bütün ihtimalleri tabii ki getiremiyorum ama o günkü BDDK ya da başka kurumlara bunlar verilmedi, işte kamyonlarla -o gün hatırlıyorum ben- ilgili kişiler alıp götürdüler bilgi, belgeleri ama resmî kurumlara bunlar verilmedi. Böyle bir ihtiyaç için o gün çıktıydı, öyle hatırlıyorum ben de yani.

BAŞKAN – BDDK’ dan arkadaşlar veya Bankalar Birliğinden arkadaşlar, bu kadar konuşmaya rağmen söyleyecek bir şeyiniz yok mu Allah aşkına ya?

BDDK TEMSİLCİSİ – Var da araya girmek istemedim aslında.

BAŞKAN – Gelin, buyurun şurada bir açıklama yapın, gelin oturun şöyle. Arkadaşlar, aydınlatın bizleri, sizler de kurum adına gelmişsiniz.

Bir teknik olarak bilgi verin, bizleri de rahatlatın.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, izin verirseniz bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – BDDK, Bankalar Birliği ve ilgili bütün kurum temsilcileri komisyon çalışmalarında bulunmuşlardır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Şimdi, ben bir katkı yapayım sadece anlaşılması açısından. İki farklı tersten bakış yapacağım yani arkadaşların şeyi olarak.

Birincisi, bu kanun düzenlenirken yani gerek bankalarla ilgili gerek ticari sırlarla ilgili, yani bu bilgileri alması gereken, işte değişik yasalarla düzenlenen alması gereken kişi ve kuruluşlarla ilgili hangi değişiklik var? Yani bunu net bir şekilde söylerseniz buradaki bu kaygı çıkar. Yani zaten bunlar değişik kanunlarda alınıyormuş, Sayın Başkanım da söyledi, sizler de söylediniz, diğer arkadaşlar da söyledi.

Tersten bakarsak şöyle bir şey, yani bu diğer kanunlarda bu bilgiler alınıyorsa ilgili kuruluş ve kişiler tarafından -neyse, o kanunlarla belirli- yani bu üçüncü fıkradan tekrar neden bu kadar kaygı duyuluyor? Yani madem bunlar değişik kuruluşlar tarafından alınabiliyor, yani bunun burada olmasından neden bu kadar kaygı duyuluyor? Bunlar izah edilirse tahmin ediyorum şey olur.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Ben unuttum, güzel söylediniz. Acaba, ne tür bir rahatsızlık ya da endişe var, ben de çok anlayamadım, açık söyleyeyim yani.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani acaba özerk olan BDDK...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hiçbir sınırlama yok, hiçbir şey yok orada.

HASAN ÖREN (Manisa) – Hemen refleks var, hemen yani bitmedi mesela...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Dinleyelim, ben de merak ettim.

BDDK TEMSİLCİSİ – Aslında bizim tereddüdümüz sınırlama olmasıyla ilgili değil, siz de bunu açıklığa kavuşturarak şey dediniz hemen açıkça: “Biz BDDK’nın hani yetkilerini sınırlamıyoruz.”

Bizim buradaki tereddüdümüz, Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde ülkemize sunulmuş olan bir şey var. Sırların korunması konusunda çok muhafazakârlar biliyorsunuz. Mümkün olduğu kadar az yere verilmesi gerekiyor ve her kanunla yeni yeni yerler yaratıldıkça, bizim Avrupa Birliği direktifleriyle olan uyumumuz bir ölçüde zedelenmiş oluyor açıkçası.

Şimdi, burada bu kanunun getirdiği en önemli iki yenilik bence, birincisi, Meclis araştırma ve soruşturma komisyonlarını açıkça yetkili kılması, ikincisi de idari ve mali konularda denetim yapan herkesin artık bilgilere ulaşabilmesi çünkü eskiden en çok idari ve mali konularla ilgili sorunlar yaşanıyordu. Her müfettişe, her tahkik elemanına, tetkik elemanına verilmiyordu bilgiler kanunlar yetkili olmadıkları için, kendi özel kanunlarında bu konuda açık yetkileri olmadığı için. Bu kanun bunu getirmiş oldu, böyle bir yenilik getirmiş oldu.

Bizim buradaki tek çekincemiz, işte bu Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde artık daha da genişleyeceği için bu, yani her yere verme gibi, mesela genişlik kazandıracığı için, bir de ayrıca bizim mutabakat...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – “Her yere” dediğiniz, sadece Meclis araştırma komisyonları mı? Her yere değil yani sonuçta. Bunu söyler misiniz, her yere değil.

BDDK TEMSİLCİSİ – Meclis araştırma komisyonları çünkü hani birazcık şey, oraya girdiği zaman bir bilgi, o zaman basına da yansıyabiliyor, koruması güçleşebiliyor, o konuda bir sorun var.

Onun dışında, bir de biz mutabakat zabıtları imzalıyoruz çeşitli ülkelerin denetim mercileriyle ve de bu mercilerle bilgi alışverişi içerisindeyiz. Dolayısıyla, bu bilgileri de onlara veriyoruz. Oysa bu kanunda onunla ilgili bir şey yok.

Bir de bizim bütün itinaımız, kanunen açıkça yetkili olması yönünde kurumların. Burada da bazı maddelerde -zaten maddelere ilişkin önerilerimizde de söyledik- orada açıkça kanunen yetkili olma kriterinin getirilmiş olmasını istiyoruz.

Bizim çekincelerimiz bu konuda.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ – Söz alabilir miyim efendim.

BAŞKAN – Buyurun, bir de sizi dinleyelim.

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ – Efendim, bu yeni yasa tasarısıyla getirilmeye çalışılan tek bir konu var, o da Medis araştırma ve soruşturma komisyonlarının bankalardan bilgi almasını sağlamak. Bunun dışındaki hususların tümü mevzuatımızda düzenlenmiş durumda, hiçbir problem yok. Bu yasanın getireceği tek yenilik budur. Bunun için de böyle özel bir yasaya ihtiyaç olduğu kanaatinde değilim. Meclis İç Tüzük'ü, yanılmıyorsam, idari hukukçusu değilim, beni teyit eder misiniz, yasa hükmünde diye biliyorum.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet.

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ – Oraya bir hüküm konarak bu halledilebilirdi diye düşünüyorum ama ki, ona dahi Bankalar Birliği olarak şiddetle karşıyız çünkü bankalarla ilgili soruşturmanın siyasallaşması, bunun kamuoyuna yansması, o bankanın kamuoyunda müşkül duruma düşmesi gibi sonuçları doğurabilecektir. Bu nedenle, bu komisyonların banka sırlarını edinmesi fikrine karşıyız.

Aslında, bu kanun tasarısıyla “Banka sırrı ve müşteri sırrı” kavramlarının yasa tasarısı dışına alınmasını istemekle, biz bir anlamda bu yasaya karşıyız.

Geneli hakkında görüş istediğinizde konuşmadığım için özür diliyorum, özür borcumu da böylelikle ifade etmiş oluyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, benim gördüğüm kadarıyla, burada kanunun geneli üzerinde en çok tereddüt edilen konular şu - yani ticari hayatın- komisyonun, arkadaşlarımızın, iktidar-muhalefet beraber endişelerimiz şu: Savcılık bir yargılama yaparken, bir araştırma yaparken veya mahkeme bir yargılama yaparken yani adalet mekanizması bir işlem yaparken bankalarla ilgili herhangi bir bilgiye ulaşmak istediğinde bankalar onun önünü tıkayabiliyor mu?

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ - Hayır, asla.

BAŞKAN - BDDK'dan birtakım bilgi, belge, raporlar istediği zaman BDDK “Hayır, ben vermiyorum, bunlar ticari sır kapsamına giriyor.” diye bir imtiyazı var mı?

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Diyemez.

BAŞKAN - “Diyemez.”

Bunun dışında, benim gördüğüm kadarıyla sektörün itiraz ettiği nokta ve hepimizin kafasındaki endişe, mahkeme ulaşıyorsa, savcı ulaşıyorsa, BDDK zaten bütün bu denetim işlerini yapıyorsa, geriye yolsuzluk meseleleriyle ilgili daha şeffaf hâle gelmek ve Meclisi yolsuzlukların üzerine gidip çalışabilir konumuna getirebilmek için Meclisin birtakım birimlerine yetki getirmek üzere hazırlanmış bir yasa bu.

HASAN ÖREN (Manisa) - Medis zaten alıyor ise...

BAŞKAN – İşte, oraya geliyorum.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) - Meclise vermiyorlar.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Meclise niye güvenilmiyor?

BAŞKAN – “Medis zaten gizli oturum yapacak.” filan. Medis eğer bir konuda bir araştırma, bir yolsuzlukla ilgili bir araştırma yapacaksa, bunu çok rahatlıkla BDDK'nın bir uzmanını çağırır veya BDDK'ya yazı yazar, o konuyla ilgili hangi bankayla hangi şeyle ilgiliyse çalışmalarını yaptırır, ondan bilgilerini alır önüne koyar ve onun üzerinde yürütür.

Buradaki endişe şu: Diyelim ki ben x bankasıyım. Burada komisyon kuruldu, gizli de çalışacak ama sektör de benim bankamın o komisyonda yolsuzlukla kurulan bir komisyonda incelendiğini piyasa duyarsa benim bir kere borsadaki değerim yarı yarıya düşer, bankadaki mevduat oranım düşer. Yani, siz bu bilgileri saklasanız da saklamasanız da bunun duyulmuş olması bile onun piyasadaki değerini allak bullak eder. Burada bu endişemiz var yani kaç yaparken göz çıkaralım istemiyoruz. Onun için de benim acizane önerim -biraz da sesli düşünüyoruz, çok tehlikeli bir şey yapmış olabiliriz- burada hiç olmazsa Meclisin yapacağı faaliyetleri BDDK üzerinden, Meclisin yapacağı faaliyetleri Gelir İdaresi Kurumu üzerinden mali denetimleri; işte polisiye denetimleri adli yargı filan onları da zaten götürsün.

Medisi böyle direkt “Ben istedim, yolsuzluğun üstüne gidiyorum, araştırıyoruz.” deyip borsada bir işlem hacmi olan bir firmayı zaten komisyona alıp üç gün, beş gün, on beş gün, yirmi beş gün hatta üç ay iki sene incelemeye başladınız mı onun piyasa değerini allak bullak edersiniz, piyasa itibarını allak bullak edersiniz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Şirketler için de böyle.

AHMET ERDAL FERALAN (Nevşehir) – Şirketler için de böyle.

BAŞKAN – Aynı şey. Hani daha çarpıcı olduğu için bankalar üzerinde. Aynı şey şirketler için de geçerli.

Burada Ticaret Komisyonunun, arkadaşlarımızın en çok üzerinde endişeyle durduğu konu bu konu. Yani, bu konuyla ilgili bizim bu Komisyonumuzu rahatlatırsanız biz mutlu oluruz, memnun oluruz. Bakın, bu konuda ben sizi çok iyi anlıyorum ama ben de bir Medis üyesiyim ve Komisyon Başkanıyım. Elimde böyle bir yetkinin olması beni mutlu eder. Parlatonun veya Medisin elinde bu tip yetkilerin olması beni mutlu eder ama bu tehlikeli bir yetki bana göre.

Dolayısıyla, o BDDK'nın, Gelir İdaresi Başkanlığının ve adalet mekanizmasının bağımsızlığını ve şeyini muhafaza edelim. Mecliste yapılacak araştırmaları da bu kurumlar üzerinden yürütebilirsek daha isabetli olur diye acizane düşünüyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bir katkıda bulunabilir miyim size?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Araştırma komisyonları direkt olarak BDDK'dan veya ilgili kurumlardan bunu istese dahi biz onun doğruluğunu bu kurumlardan teyit ettireceğiz zaten. Belki bize yanlış bilgi verecekler ama Maliyeden istediğimiz bilgi teyit edilmiş ve doğru bir bilgi olacaktır.

BAŞKAN – Hem de resmî bilgi olacaktır ve sorumluluk sahibi bir yönetici olacaktır.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tabii yani direkt bize bir şirket veya bir banka bilgi aktarıyor ise biz ikinci bir işleme daha gireceğiz. Bu bilgiyi çek edeceğiz. Bu bilgi bizim kapasitemizin üstünde, araştırmamızın dışında olabilir; o zaman ya Maliyeye gideceğiz ya savcılığa gideceğiz ya hâkime gideceğiz ama o kurumlardan aldığımızda artık çek etmeye gerek yok, o bilgi komisyona gelen en son, doğru bilgi dir. Burada da bir iki başlık çıkmış oluyor bununla ilgili.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, orada bir de çok uç bir örnek vereyim; imalat sanayinde bir endişe oluştu, bir şikâyet oluştu, dediler ki: "Coca-Cola'nın formülünde sahte, zehirli bilmem ne var." Medis araştırması da böyle bir araştırmaya girdi. Şimdi siz bunun formülünü alıp inceleyemezsiniz. Nasıl alıp inceleyeceksiniz? Yani, bunu bir uç örnek olarak veriyorum. "Burada siz halkı zehirliyorsunuz, bu konuda bir araştırma yapacağım ben." deseniz formülü istesiniz alamazsınız. Yani bu da bir uç örnek.

Buradaki endişe, Adalet Bakanlığının kendi endişeleriyle hazırladığı bir taslak var ama iş dünyasının ve Ticaret Komisyonunun da endişeleri burada yoğunlaşıyor.

Eğer bu işi çözebilirsek, burada bir karara bağlayabilirsek, tahmin ediyorum Komisyon üyelerinin tamamında bir rahatlık olacak gelen görüşmelerin neticesinde. Çünkü bu geneli çözemeyince maddeler üzerinde de gidemiyoruz.

Bu konuda bir görüşünüz varsa onu dinleyelim.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Tabii sorular peş peşe gelince unutuyorum yazsam bile ama ben aklımda kalanlara cevap vermeye çalışayım.

Bu endişeler Adalet Bakanlığının endişesi değil, onu öncelikle söyleyeyim. Hükümetin o zamanki taşıdığı endişeler, taslak hâlinde, Adalet Bakanlığı olarak bizim alanımıza girdiği için bu hazırlandı.

İkincisi; sizin söylediğiniz bugün dahi Meclisin ya da savcının, hatta Maliyenin denetim organlarının hepsinin ilgili şirketler hakkında soruşturma açma... Bugün de gensoru daha doğrusu Medis araştırması önergesi verilebilir. Dolayısıyla, o borsa değerinin düşürülmesi imkânı bugün de var ama yarın bir gün de hesap sorulur eğer yanlış ve yolsuz bir şey yapıldıysa.

Önemli olan, biraz önce söylediğim gibi, sadece şirketlerin sınırlarının alınması diye bir şey yok burada. Zaten BDDK'nın yetkileri kesinlikle tıranlanma ya da öyle bir endişeleri olmaması lazım, öyle bir şey yok.

Maddede ne diyor; burada genel bir çerçeve ve çatı çizerek esas itibarıyla müşteri sırrı, banka sırrı ve ticari sırlar tanımlanarak, özel kanunlardaki sınırlamalara dayanarak savcı ve mahkeme açısından belki bu mümkün dediğiniz gibi, ki o zaman ona bile bankada... Çok da hani insanları suçlar gibi konuşmak istemiyorum ama 2003 yıllarında belki hatırlarsınız orada bile banka sırrı, ticari sır sanki doktorun sırrı, basın sırrı gibi verilmeme yoluna gidildi ya o zamanlar ama burada banka hedef alınarak ya da şu hedef alınarak hazırlanmış bir tasarı değil bu.

Yolsuzlukla mücadele, şeffaf toplum sağlama, sır diye kimsenin arkasına saklanmaması ve ilgili kimselerin ilgili olduğu oranda alabilmesi; idari mali soruşturmalar açısından da bir millî eğitim müfettişi işte bir Sanayi Bakanlığı müfettişinin alanına girerek "Ben orada soruşturma yapacağım." demesi zaten mümkün değil.

Yani, ben onun dışında, Meclisin yetkisi kaldırılabilir, biz bunu ısrar etmiyoruz. Tam tersine, Meclis böyle bir yetkiyi kıskanır ve ister düşüncesiyle o zaman... Kıskanırdan kasıt yanlış anlaşılmasın. Hani "En yüksek organ olarak benim böyle bir yetkim olması gerekir." beklentisiyle bunu yaptık biz. Siz bundan vazgeçebilirsiniz.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani biz vazgeçersek 3'üncü madde kalkmış olacak.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hayır, Meclise verilen yetki anlamında diyorum.

Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen "Gizli araştırma toplantılarında verilir." hükmü kaldırılabilir. Genel hükümlere tabi olur.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Yani 4'üncü madde, 5'inci madde.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – 4'üncü maddeyle 5'inci madde bağlantılı zaten o konuda.

Ayrıca, son bir şey söyleyeyim efendim.

Aynı zamanda, Avrupa Birliği 23'üncü Fesil "Yargı ve Temel Haklar" başlığında bu tasarıya da atıf yapılmaktadır. Toplumda sır kavramının düzenlenmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Hiçbir kişi, kurumun sır arkasına saklanmaması, devlet sırrı, ticari sır, müşteri sırrı ya da başka sır neyse.

BAŞKAN – Ona hiçbir itirazımız yok.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Dolayısıyla, 23'üncü Fesil'in da gereği olarak böyle yenilenmiştir.

Bilginize arz ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Böyle kısa kısa söz vereceğim, ondan sonra ara vereceğim.

Sayın Işık, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tartışmalardan da anlaşıldığı gibi, konu ciddi. Şimdi, yeni geldiği için sadece Odalar Borsalar Birliğinin görüşünü de bu kapsamda değerlendirmek istiyorum. Burası da diyor ki: "Bu kapsam son derece sınırlı." Örneğin, Türkiye'de faaliyette bulunan gerçek kişilerle yabancılara ait tüzel kişiler ve ticari işletme statüsünde olmayan dernek, vakıf, cemaat ve diğer özerk kuruluşların durumundan da bu kapsamda bahsedilmeli. Yani "Sadece ticari şirketler ve işletmeler, borsaların dışında diğerlerine de değinilmelidir." der.

Diğer taraftan, Bankalar Birliği kesinlikle Meclise bu tür bilgilerin verilmesinden imtina ettiklerini söylüyor. Kusura bakmasın da arkadaşım, Meclise verilmesinden imtina edinilen bilgiyi nasıl BDDK'ya rahat verebiliyorsunuz? Yani, Meclis bu kadar mı kötü? Yani, Meclisi siz mi belirliyorsunuz? O nedenle, burada, Meclisin toplumda itibarsızlaştırılması görüşüne şiddetle karşı olduğumu ifade ediyorum. Meclis her şeyi almalı.

Meclis, bu bilgiyi nerede, nasıl kullanacağını zaten -müsaade edin de- kendisi karar versin. Her verdiğiniz bilgiyi her milletvekiline Meclisin verdiğini mi zannediyorsunuz siz? O nedenle, ben biraz önceki o cümlenin kastını aştığını düşünüyorum.

"Mecliste kesinlikle bu maddeye karşıyız, Mecliste komisyonlara bu tür bilgilerin verilmesine şiddetle karşıyız, bu kanuna bundan dolayı tamamından karşıyız." gibi bir görüşün bu Komisyonunda söylenmemesi gerektiğini söylüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben Sayın Genel Müdürün açıklamalarının "1'inci maddenin üçüncü fıkrası kalktığı zaman bu kanunun anlamı kalmaz." sözünün, aslında bu kanunda bizim beklediğimiz murada uygun olmadığını düşünüyorum ya da bizi ikna etmesini düşünüyorum.

Burada ne söylendi, bir şey okumak istiyorum: "Mali ve idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise sırların sahipleri ve bu sırları ellerinde bulunduranlar, yapılan görevle doğrudan bağlantılı ve talebin amacıyla sınırlı olmak ve yürütülen faaliyet açısından zorunluluk bulunmak kaydıyla sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür."

5'inci maddenin ikinci fıkrasına, size ihtiyaç olabilecek çok geniş yani eğer bir araştırma yapıyorsanız, bir faaliyetle ilgiliyseniz tüm bunu almışsınız. Bütün bunların üzerine çıkarak 3'üncü maddede tüm kanunların üzerinde bir yetkiyi istemek yerine, biz

burada bu anlamıyla size zaten bu kanunda bizim beklediğimiz bir yolsuzluk, bir usulsüzlük, ülke menfaatlerine aykırı bir çalışma ve faaliyet varsa ve yasal merciler bunu tespit edip istemişse o sınırlar çerçevesinde bütün bilgilere erişme hakkına sahipsiniz ama Sayın Başkanın az önce belirttiği bir nokta var; bu kanun bugün için çıkmıyor, bu kanun spesifik bir konunun çözümü çıkmıyor, bu kanun ömür boyu devam edecek bir kanun.

Siz bir hukukçu olarak buna ihtiyaç duyabilirsiniz, doğrudur da hukukçular kendilerine boşluk bırakmayacak... Ben bir avukata sözleşme imzalatırmaya gittiğim zaman karşımdaki adamla ticari ilişkiyi yok edecek bir sürü maddeler yazıyor, hukukçu olarak haklı ama öyle olduğu zaman da, o, sonuçta iş olmuyor. Şimdi siz hukukçu olarak bunu isteyebilirsiniz ama piyasanın koşulları var. Az önce Sayın Başkan da söyledi; o piyasa koşullarında başka iktidar veya bu iktidar, bunu art niyetle kullanma ve o firma üzerinde çok ciddi şekilde sonuçlar elde edebilir.

Bakınız, ticaret bir güven işidir. Ticaret bilgisiz, sıg; ondan dolayı çıkmıştır. O güveni zedeleyecek bir soruşturma bütün bankalarda işleri alabora eder; bu yaşanmıştır. Birçok firma bu dönemde de, geçmiş dönemde de kendisi hakkında yapılan bazı aslı olmayan mahkemeler sonucunda, haklı olduğu belli olan birçok şeyle de ticari itibarını kaybetmiş yok olmuş. Siz diyorsunuz ki onun hakkında dava açsın. Firma bittikten sonra Sayın Genel Müdürüm, dava açsa ne olur açmasa ne olur.

Onun için, buradaki Komisyondan aslında çok yararlanmanız lazım. Bu Komisyon size çok güzel bir bakış açısı ve hayata uygulanacak bir kanun çıkarmanız için destek veriyor. Bunu böyle algılamamız lazım. Onun için 3'üncü maddeyi çıkarmanız lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi bu tartışmaların sonunda şunu gördüm ki Sayın Genel Müdür buraya hazırlıklı gelmemiş. Ancak, burada Bankalar Birliğinin sayın temsilcisinin sözlerini de kınıyorum açıkça, Alim Bey'e de aynen katılıyorum. "Mefhumu muhalif." diye Arapçada bir deyim var, bundan hareket ederek bu maddenin kalmasını arz ediyorum. Eğer Bankalar Birliği bir milletvekilinden, bir komisyondan bilgi saklayacaksa bu madde çıksın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kalsın.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Ben daha önce, bu maddenin kalkması yönünde görüş beyan etmiştim ama Bankalar Birliği Sayın Başkanı, Meclis üyelerinden bilgi saklamaya karşı bir hareket içerisinde olduğu için, o zaman Bankalar Birliği buradan bir şeyler kaçırmak istiyor.

Genel Müdür de bize bu konuyu izah edemedi. Sayın Genel Müdür, dersinize çalışmamışsınız. Lütfen, arada biraz bilgi toplayın bizi ikna edin, örnek verin.

Bakin ben ilk örneği sordum, benden sonra bazı arkadaşlarımız somut örnekler sordu.

Burada Odalar Birliğinin bir konusunu da yine Alim Bey dile getirdi, o da çok önemli. Neden önemli? O da kapsama alınmalı. Yurt dışından gelip kredi sağlayan bazı kuruluşlara bağlılarda bulunan vakıflar, Vakıflar denetiminde bıraktığımız için bazı şeyleri alamıyoruz. Meclis madem alacaksa bunları da almalı, bazı dernekleri de almalı yani kapsam ve alanı genişletmeliyiz.

3'üncü maddede Bankalar Birliğinin korkulu rüyası varsa ve milletvekilleri, komisyonlardan bir şeyler kaçırılıyorsa -ki bende bu kanaat oluştu sizin konuşmanızdan sonra- 3'üncü maddenin aynen kalması ve geçmesinden yanayım.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Şirketlerimizin ne suçu var?

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Vekilim, bu açıklamalarınızdan sonra ben de size katılıyorum. Önce çıkmasından yanaydım ama böyleyse kalmasından yanayım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Şirketlerimizin ne suçu var? Sadece Bankalar Kanununu çıkarmıyoruz. Haddini aştığı için, haddini aşan bir kasıt olduğu için.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." diyoruz, milletvekillerine itibar etmiyoruz, millet vekillerinin oluşturduğu Hükümetin yürütme organının tayin ettiği memura itibar ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, Komisyonu Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, -daha önceki mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığını da kastediyorum- kısa bir süre önce kamuda yeniden yapılandırma çerçevesinde, İç Ticaret Genel Müdürlüğü, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde yer almıştır. Daha önce mülga Sanayi

ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeydi. Bir asra yakın, Türk Ticaret Kanununun ticaret şirketlerine, sermaye şirketlerine, işletmelere ilişkin denetim görevini yürütmektedir. Biz, bu önemli görev itibarıyla, bu kanun tasarısında ilgili Bakanlığımız.

Sayın Genel Müdürümüz -değerli meslektaşım- kanunun gerekçelerini, burada hedeflenen sonuçları detaylarıyla anlattı. Bizim için bu tasarıda en önemli hedeflerden birisi, kamu kurumları ve işletmeler arasında büyük bir belirsizlik olarak görünen sır kavramının tanınmış olmasıdır. Avrupa Birliği müktesebatı sürecinde de, uyum sürecinde de bu son derece önemlidir.

1'inci maddenin çok tartışılan üçüncü bendiyle ilgili tereddütlerin çok haklı olmadığını düşünüyorum ben de. Çünkü buradaki "Sınırlayan veya yasaklayan." ibaresinin önemli olduğunu söylüyorum. Bir bankanın, bir soruşturma kapsamında herhangi bir müşterisiyle ilgili, savcılıklara veya bakanlıklarımızın -gerek Maliye Bakanlığı gerek Gümrük ve Ticaret Bakanlığı- denetim elemanlarına "Bu bir sırdır." şeklinde bir gerekçeyle vermemesinin önüne geçmek amaçlıdır. Bu uygulamalar yaşandı.

Belki sayın milletvekillerimiz müşahhas örnekler istiyor, şu anda hafızamızda o müşahhas örnekler yoktur ama benim Bakanlığımın denetim elemanları bu sıkıntılarla karşılaştı. Yani bir banka, müşterisiyle ilgili bir soruşturma kapsamında "Bu benim kanunumda sırdır, soruşturma kapsamında sizinle bunu paylaşmam." gerekçesiyle vermedi.

Şimdi, özellikle bu "Tanımlar." başlıklı 2'inci maddede ticari sır tanımı, bizim için bu alandaki boşluğun giderilmesi anlamında çok büyük bir aşamadır.

Tartışılan bir başka madde, 4'üncü madde. 4'üncü maddede şu ana kadar tartışmalardan bizim değerlendirdiğimiz, yüce Parlamantonun bu bilgileri bir kamu sorumluluğuyla mı elde etmesi yoksa doğrudan mı elde etmesi? Yoksa hiçbir şekilde, Meclisin bu bilgileri elde etmesiyle ilgili bir kaygı ifade edilemez ve biz bu hükmün burada var olması gerektiğini düşünürüz ama bunun usulü Meclisin takdirindedir. Yani, Meclis bir şirketle ilgili, benim denetim alanımdaki bir şirketle ilgili, bu kanunda sır olarak tanımlanmış bir bilgiyi Gümrük ve Ticaret Bakanlığından da isteyebilir, doğrudan o işletmeden de isteyebilir. Bu, tamamen Meclisin takdiridir.

Dolayısıyla, burada belirlenen üç başlık vardır, yani bu kanun çerçevesinde tanımlanan sırların talep edilmesiyle ilgili üç istisna vardır aslında. Birisi Meclis, birisi mahkemeler -ki Genel Müdürümüz bunu çok güzel ifade etti, bunun aksi düşünülemez- bunu yazılı hale getiriyor. Aslında var olan çeşitli kanunlarda, uygulamaların tek bir çerçevede herkesin yorumlayabileceği, anlayabileceği bir disiplin haline getirilmesidir bu tasarıda öngörülen şey. Bir diğeri de devlet adına denetim yapan personeldir; yani bu, Maliye Bakanlığı vergi müfettişi de olabilir, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanları olabilir, BDDK'nın denetim elemanları olabilir, SPK'nın denetim elemanları olabilir, Rekabet Kurumunun uzmanları olabilir.

Burada uygulamada kabul edelim ki bu denetim elemanlarının işletmelerle ilgili, yani 2'nci maddede sayılan 1'inci maddenin kapsamında yer alan sırlarla ilgili taleplerinde zaman zaman sıkıntılar yaşanmaktadır; bu da kamu adına denetimi sekteye uğratmaktadır. Biz Bakanlık olarak, böyle bir kanuna ülkemizin, hukuk sistemimizin ihtiyacı olduğunu düşünürüz.

İşletmeler açısından da yani bu işletmelerin denetiminden sorumlu bakanlık olarak, 2'nci maddedeki tanımın işletmeler açısından da koruyucu bir unsur olduğunu düşünürüz. Yani ne sırdır? Ne müşteri sırdır? İşletme de kendisinden talep edilen, denetim elemanı tarafından veya savcılık tarafından talep edilen bilgiyle ilgili net bir kanaate sahip olacaktır. Dolayısıyla, bu acaba sır kapsamında mıdır? Vermeli miyim, vermemeli miyim? diye tereddütler ortadan kalkacaktır.

Ayrıca, 3'üncü maddede "Ortak İlkeler." başlığı altında da birtakım hususlar düzenlenmiştir. Burada da "Açıklık ilkesi uyarınca resmî sicillerde ve bilançolar ile faaliyet raporlarında yer aldığı veya kanunlardaki hükümler gereği kamunun aydınlatılması bakımından açıklamakla yükümlü olunan bilgilerin açıklandığı." cümlesi var.

Burada bir hususu özellikle altını çizerek takdirlerinize sunmak istiyorum: 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanununda yeni bir denetim anlayışı, yeni bir yaklaşım vardır ticaret şirketleriyle ilgili. Bu denetim anlayışını, biz, bilgi ve muhasebeye dayalı denetim anlayışı olarak ifade ediyoruz.

Burada malumlarınız İnternet sayfası düzenleme yükümlülüğü vardır şirketlerin ve bu yükümlülük kapsamında yayınlanması gerekli olan -(1) bendiydi sanıyorum- (1) bendi yani, yeni Türk Ticaret Kanununun 1524'üncü maddesinin (1) bendinde, işletmelerin, sermaye şirketlerimizin İnternet sayfasında yayınlamaları gereken finansal tablolar, bilançolar düzenlenmiş. Bu, kamuoyu denetimi açısından da önemlidir. Bu, ortak haklarının korunması açısından da önemlidir. Burada, özellikle bu maddeyle de bu hususlar düzenlenmiştir. Resmî sicillerden kasıt da öncelikle ticaret sicilidir. İşletmelerimizin ticaret sicilinde aleni olarak açıklanması gereken bilgiler de bu şekilde açıklanacaktır.

Özette, Bakanlığımız, bu kanunun amaçlarına iştirak etmektedir ve bazı maddelerde Komisyonun, Meclisin takdiri doğrultusunda düzenlemeler yapılabilir ama Bakanlık olarak bu tasarımı desteklediğimizi teyiden ifade etmek istedim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ben de tekrar sizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi üzüntüyle karşıladığım bir nokta var, yirmi iki yıl bürokratik yaptım, devlet kuruluşlarında çalıştım. Kimse alınmasın ben de yaptığım için söylüyorum. Bir bürokrat arkadaşın rahatlıkla alabileceği bilgilerin -kaldı ki bir milletvekilinin direkt bir şirkete gidip de almasının mümkün olmadığı bir hususta- özel oturumlarda kararlaştırılan bilgilerin Türkiye'nin en yüce organı olan yasama, yürütme ve denetim vazifesini yapması gereken bir organdan saklanması, gizlenmesi ve verilmemesi anlayışını reddediyorum. Yani, sonuçta biz Türkiye'yi hep beraber yönetmek için, geliştirmek için buradayız. Maddeler hakkında görüşler olabilir, her şey olabilir, onların hepsine katılıyorum; birincisi bu. Yani, Meclis en yüce organdır, dolayısıyla en gizli bilgileri gerekli şartlarda alabilme hakkına sahiptir. Yani bunun üzerinde ısrarla duruyorum.

İkincisi; burada bir bilgi kirliliği var -arkadaşlar da açıklarlarsa- sanki -biraz önce bahsettiğim gibi- sıradan bir milletvekili veya sıradan bir kimse bir şirkete gidecek, bir bankaya gidecek de bu bilgilerin hepsini alabilecek -bakın maddeleri tartışmıyorum, sadece geneli için yorumlar yapıyorum- bir olgu oluştu. Yani böyle bir kaygı var açıklarsanız, işte böyle bir kaygı var.

Ben böyle bir şey anlamadım ama siz bunu açıklarsanız, böyle bir kaygı doğru mudur değil midir, tahmin ediyorum daha iyi anlaşılacak. Meclisin en yüce bir organı olduğunu, yasama, yürütme ve denetim vazifesi yapması görevleri olduğunu hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla buna da saygı duyulmasının ısrarla, önemle ben üzerinde duruyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Ben aslında iki hususun tekrar altını çizmek istedim. Bu kanun gerçekten gerekli bir kanun çünkü mevzuatımızda şimdiye kadar ticari sırrın, banka sırrının ve müşteri sırrının tanımı yapılmamıştı, bu da büyük güçlükler yaratıyordu kapsamını belirlemek adına. O bakımdan çok önemli bir kanun. Sadece burada üçüncü fıkrada konulmuş olan hüküm, özel kanunlardaki hükümlerin tamamen devre dışı bırakılmasını söylüyor. Belki bir ifade değişikliğiyle bu konudaki sorunu çözebiliriz. Şöyle ki böyle bir hüküm doğru olabilir çünkü uygulamada eğilim bu kanun tercihiyle ilgilidir. Uygulamada eğilim mesela çeşitli kanunlarda çeşitli cezalar öngörülürmüş. O kadar çok küçük ceza kanunu var ki artık mevzuatta, her kanunun kendi ceza hükümleri var. Böyle olduğu zaman da cezalarda uyumlaştırmayı yapmak çok zor oluyor. Öyle bir şey olduğu zaman mesela Bankacılık Kanunundaki ceza hükümlerinin doğrudan ticari sırlar hakkındaki ceza hükümlerine tabi kılınması galiba uluslar arası uygulama açısından da doğru bir yöntem olur.

Sekizinci fıkra... Orada ceza hükümlerinin bu kanun... Zaten devre dışı bıraktıktan sonra, cezaların bu kanuna göre uygulanacağını söylüyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ - Nerede? Hangi hüküm? Özel kanunlarla ilgili saklı tutuluyor.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Şimdi 1'inci maddenin üçüncü fıkrasında özel kanun hükümleri tamamen devre dışı bırakılınca böyle bir şey oluyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Böyle bir şey yok ki.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Öyle algılanırsa ihtimaline binaen.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – “Siz bunu yanlış algıladınız.” gibi bir genel kanaat ve doğru şeyi mi söylüyorsunuz?

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Hayır, o anlamda söylemiyorum.

Sadece şunu söylemek istiyorum altını çizerek: Bizim kanunumuzda daha ağır bir cezaya bağlanmış, burada nispeten daha hafif bir cezaya bağlanmış.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; galiba hedefi saptırdık yani biz hedefi, bankaları ve Türkiye Büyük Millet Meclisini koyunca tabii ki hissiyatımız ortaya çıkıyor. Bankalarla ilgili mevzuatlar zaten 2000 yılındaki o krizden sonra o günün hükümeti...

BAŞKAN – Sayın Vekilim, o da benden... Yani ben müşahhas daha hissedilir bir derdimi anlatmak için örnek gösterdim, diğer bütün şirketler gitti banka kaldı. Öyle değil yani.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani Meclis acaba şu an bir komisyon kurulduğunda bir firma ile ilgili veya bir kurumla ilgili bilgi alma sıkıntısı yaşıyor da bunu buraya mı koyuyoruz, bunun için mi Meclisi çok fazlasıyla burada kullanıyoruz. İki, bankaları niye devamlı referans gösteriyoruz. Burada benim şirketim önemli. Benim şirketimdeki korkum siyasi iktidar değişir, başka bir iktidar gelir, bu iktidar olur, başka birisi olur. Burada eğer formaliteden bir komisyon kurulur da benim üzerime gelinir ise... Bunları geçmişte gördük, yaşanmıştır. Kimin yaptığı çok önemli değildir. Bizim korkumuz burası. Bizim korkumuz bankalar değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan arkadaşlarımızın bilgi alıp alamaması değil ama buraya doğru sıkıştırdığımızda o zaman hepimiz bunun tersinde düşünmeye başlıyoruz. Önemli olan müşteri ve ticari şirketlerdir. Bunun üzerinde konuşmaları yapalım. BDDK gerekli olan özerkliğiyle denetimini yapıyor ve bilgileri alıyor. Bankalar ise yasalarında, mevzuatında çok fazlasıyla bir aksaklık olduğun zannetmiyorum. Bu on-on beş yıl içerisinde düzenlemeler yapılmıştır. Ticari sırlarla ilgili mihenk taşı bizim şirketlerimizdir ve müşteridir. Bunun üzerinde yoğunlaşır ise daha kolay bir sonuca varacağımıza inanıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sırayla devam ediyorum.

Buyurun Sayın Filiz.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Değerli arkadaşlar, ben de milletvekili arkadaşlarımızın usul hakkında söylediklerine aynen katılıyorum. Tabii, bankaların resmî kurumlar arasında, işte, Maliyedir, savcılıktır, yargıdır, Medistir, onlar ayrı. Ben bankaların piyasayla arasında ve şirketlerimiz arasındaki diyalogtan hemen iki kelimedenden bahsedeceğim. Banka deyince esnafın aklına hemen çek geliyor. Burada bir tane kelime bile çekten bahsedilmiyor. Bankanın çeki ile vatandaş eline alıyor piyasayı dolandırabiliyor. Bu çeki bankaya getirdiği zaman, bu çekin sahibi nasıldır diye yeterli bilgi verilmezse ve banka bu çekin arkasında durmazsa o zaman piyasada bir adaletsizlik, bir haksızlık vuku bulur. Dolayısıyla burada belge ve bilgi derken belki bilgi vermiyordur ama verdiği belgenin arkasında durması gerekir diye düşünüyorum. Bu anlamda da burada çek mevzuatıyla ilgili kesinlikle gerekli bilgi verilecektir diye çekin isminden bahsedilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında sözlerim sadece ve sadece hepimizin önündeki resmî yazılı görüşlerinin tekrarından ibaretti ama yinede kastı aşan ve sizi üzen sözlerim için özür diliyorum. Meclisimizin manevi şahsiyeti ve onuru her şeyin üzerindedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TBB HUKUK DANIŞMANI ÖZCAN ULUDAĞ – Ben teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun efendim.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Esasında belki Özcan Bey'in dediği gibi 3'üncü fıkra en önemli fıkradır, bunun ruhudur derken ya da bu olmazsa tasarı olmaz derken maksadı aşan bir ifade olabilir fakat bu en önemli fıkralardan, hükümlerden olduğundan da şüphe yok. Meclis bu yetkisinden her zaman vazgeçebilir, kaldırabilir. Araştırma, incelemede bu yetkiyi kullanmıyorum diyebilir. Sayın Genel Müdürüm güzel anlattı. Hep bankalar üstünde örnek verince yanlış anlaşılabilir. Bütün şirketler için geçerli. Bu şirketlerin de lehine bir durum yaratıyor çünkü idari ve mali soruşturmalarda hangi sınırlamalarla onların yapılacağını belirliyor. BDDK temsilcisi, zannediyorum, tam belki algısı benim anladığım kadarıyla, özür dilerim yanlış oldu, burada BDDK'yı engelleyen bir durum yok, özerkliğini engelleyen bir durum yok. Tam tersine onlara yardımcı olan bir husus var. Onun dışında aşağı yukarı on yıldır bu tasarıyla, aşağı yukarı on madde bile değil, on yıldır üstünde çalışıyorum, ders çalışma konusunda problem olmadığını düşünüyorum. Özür dilerim. Teşekkür ediyorum. Anlatmakta zorlanmış olabilirim.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, biz şimdi siyasetçiler olarak, tabii, birbirimizi eleştirmeye çok alıştık burada. Yani komisyona gelen arkadaşlarımız da o sempatiyi yakalasin, burada bazen gerilimli tartışmalar olur.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Kayıtlara geçtiği için.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Ben şimdi şöyle bir şey söyleyeyim, şimdi, Sayın Adalet Bakanlığının yetkilileri, Sayın Genel Müdürüm, İç Ticaret Genel Müdürüm, sizin de yani bizi dinleyen arkadaşlar, komisyonumuz beş aşağı beş yukarı bizim endişelerimizi kavradınız. Biz şeffaflıktan yanayız. Yolsuzlukla mücadele edilmesinden yanayız. Şirket olur, banka olur, başka bir şey olur, vakıf olur, dernek olur, birtakım kuruluşlar olur, herkesin hesap verir konumda olmasını çok arzu ediyoruz, bu bir. İki, Parlamentonun ve siyasetin yani Türk parlamenter sisteminin her şeyin üstünde olduğunu ve her bilgiye ulaşması gerektiğini, bunu da biliyoruz. Ancak bunların usul ve yöntemleri ile alakalı endişeler var, usul ve yöntemlerle alakalı. Şimdi, şöyle algılıyoruz: Diyelim bir komisyon kuruldu, Medis çağırdı. Şimdi, onun incelenmesi lazım, denetlenmesi lazım. Yani burada biz komisyon olarak şunu da yapabilir, bu araştırma komisyonları: Maliyeyi devreye sokarız, Maliyeden bütün mali şeylerini inceleriz, BDDK'ya yazı yazarız, o yolsuzlukla incelediğimiz firmanın tüm kredibilitesini, bilmem nesini, falanını filanını, girdisini çıktısını, banka dökümünü isteyebiliriz, alabiliriz. Bu çalışmaları yapabiliriz. Yani biz Medisten bir şey saklansın istemiyoruz. Ama orada şirketlerin de piyasa değerlerini koruyacak bazı koruma mekanizmaları oluşturmamız lazım yani bizim en çok üzerinde durduğumuz endişe burası. İşin yargılama yönünde filan değiliz.

Bakın, Sayın Susam bir şey söyledi: Bir dilekçe veriliyor, bir kuruma gidiyor, işte, mahkemeler dört sene sürüyor, beş sene sürüyor, bir şirketin mahkemesi. Neticede şirket haklı çıkıyor sonunda. Şirketin haklı çıkması bu sefer şirket hakkında suistimal yapanlara para cezası. Siz isterseniz adamı idam edin. Şirket zaten yok oluyor, şirket batıyor zaten. Adamın idam bile olması benim derdimi çözmüyor. Dolayısıyla, ticari şeyin... Ha, bu, bürokratik hayatta böyle değil. Adamı alırsınız oradan müdürdür müdür yardımcısı yaparsınız veya başka yere gönderirsiniz onu onore edersiniz, hayatını devam ettirirsiniz ama bir şirketin başına böyle bir şey geldiği zaman bu şirketi dört sene sonra zaten bulamazsınız, kaybolur. O sorumluluk sahibi olanlar sorumluluklarını suistimal etmişlerse siz onları idam bile etseniz o şirkete hiçbir faydası yok. Endişelerimiz bu noktada yoğunlaşıyor, yoksa asla yolsuzlukla ilgili mücadeleyle alakalı getireceğiniz tüm önerilerin hepsine açığız. Bu aynı zamanda gerçek anlamda rekabet eden firmaları da korur, kara paranın önüne de geçer, rekabeti bozucu unsurlardır bunlar. Bunların hepsine evet ama namuslu şirketleri de koruyacak bir mekanizmayı da buraya yerleştirmemiz lazım veya bu endişelerimizin giderilmesi lazım.

Son söz...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, biz zaten burada notlarımızı aldık, soruları aldık. Biz zaten Adalet Komisyonuna kadar bunların cevabını bulamadıklarımızı, önerilerimiz getireceğimiz değerlendireceğiz. Bunda şüphe yok yani izah etme noktasında bunu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Ben, bu konuyla ilgili hem Adalet Bakanlığımızın çalışması hem Odalar Borsalar Birliğinin bu konuyla ilgili... Sizin önerileriniz 2005 tarihli güncellenmiş hallerini hazırlayın.

Çarşamba günü saat 10.30'da lütfen BDDK da, şeyler de... Bakın buradaki endişeler ve şeyler açıldı -belki yanlış yöne de gittik, endişelerimiz de yanlış olabilir, Sayın Genel Müdürüme söylüyorum- bu konularla ilgili herkes hazırlıklı gelirse öyle zannediyorum bir saat içinde bunu bitiririz.

Komisyon son şeklini vermek, kararını vermek maksadıyla Çarşamba günü saat on buçukta toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Herkese çok teşekkür ediyorum. Sayın Genel Müdürüm size de teşekkür ediyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 13.10